

"100 JAAR GROOTE OORLOG": ACTIEPLAN

Hafjaarlijkse rapportage. november 2012

Inhoud

Algemeen	6
Buitenlands beleid.....	9
Cultuur, jeugd, sport en media...	14
Communicatie	21
Economie, wetenschap en innovatie	22
Federaal, gemeenschappen en gewesten	24
Leefmilieu, natuur en energie	28
Landbouw en visserij	32
Onderwijs en vorming ..	37
Ruimtelijke ordening, wonen en onroerend erfgoed	40
Toerisme.....	48

Algemeen

- A 03 Opbouw van netwerken van actoren / partners in binnen- en buitenland
- A 06 Inventarisering van de internationale herdenkingsplechtigheden, investeringsplannen en andere initiatieven in binnen- en buitenland
- A 07 Detecteren van “stakeholders” die een bijdrage kunnen leveren aan het herdenkingsproject
- A 08 Een zo geïntegreerde mogelijke kalender opstellen i s m andere beleidsdomeinen en -niveaus

Buitenlands beleid

- BB 01 Ondertekening van de Flanders Fieldsverklaring
- BB 03 Internationale en supranationale organen sensibiliseren voor de eeuwherdenking
- BB 08 De organisatie van een internationaal vredessymposium
- BB 09 Herdenkingstuinen aanleggen op symbolische plaatsen in het buitenland
- BB 10 Oprichting van een Beschermcomité

CJSM Cultuur, Jeugd, Sport en Media

- CJSM01 Inventariseren geplande acties gesubsidieerde organisaties
- CJSM06 Ontwikkelen van formules die betrokkenheid van kinderen en jongeren bij het erfgoed verhogen
- CJSM09 Ontsluiting collecties en archieven
- CJSM11 Ondersteunen van initiatieven die inspelen op de eeuwherdenking
- CJSM15 Ontwikkeling van een prestigieuze fictieserie op Eén in 2014
- CJSM16 Stroomlijnen van de verschillende subsidielijnen voor de werking van het IJzermemoriaal
- CJSM18 Het Vlaamse filmbeleid besteedt extra aandacht aan de WOI-herdenking
- CJSM19 Opname Last Post-plechtigheid in UNESCO-register voorbeeldprojecten immaterieel erfgoed
- CJSM20 Opstellen van een proeflijst voor het cultureel erfgoed van Wereldoorlog I

Communicatie

COM 05 Een projectlogo en -huisstijl ontwikkelen

EWI Economie, Wetenschap en innovatie

- EWI 01 Nagaan hoe (multidisciplinair) wetenschappelijk onderzoek rond WO I kan worden ondersteund en gestimuleerd
- EWI 02 Nagaan hoe initiatieven met betrekking tot herinneringseducatie en wetenschapscommunicatie rond WO I kunnen worden ondersteund
- EWI 03 Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) zal als kennis- en ondersteuningscentrum voor de kust- en zeewetenschappen actief meewerken aan de herdenking

FGG Federaal, Gemeenschappen en Gewesten

- FGG 01 Intra-Belgisch overleg organiseren
- FGG 02 Samenwerking met het federale niveau
- FGG 03 Met de federale regering afspraken maken over de inventarisatie, bewaring en ontsluiting van bronnen en archieven
- FGG 04 Samenwerking met defensie inzake de burgerlijke en militaire begraafplaatsen
- FGG 06 Samenwerking met de Duitstalige Gemeenschap
- FGG 07 Samenwerking met het Brussels Gewest

LNE Leefmilieu, Natuur en Energie

- LNE 01 Het beheren, onderhouden en optimaliseren van de toegangswegen naar WOI-sites in domeinen van het Agentschap Natuur en Bos
- LNE 02 Rekening houden met het militair erfgoed bij de opmaak van inrichtingsplannen van de ANB domeinen (Cabour, de duinen, Polygoonbos, ...)
- LNE 03 Ontwikkeling van een attractief toeristisch product met betrekking tot WOI en het landschap toen en nu
- LNE 04 Samenwerking tussen het Agentschap Natuur en Bos, Toerisme Vlaanderen en Westtoer
- LNE 05 De Vlaamse Landmaatschappij voorziet specifieke maatregelen inzake restauratie en consolidatie van oorlogsrelicten en de recreatieve ontsluiting ervan

LV Landbouw en Visserij

- LV 01 Een pakket aan activiteiten ontwikkelen waarbij de evolutie van de landbouw en de visserijsector tijdens WO I centraal staat alsook de ontwikkelingen op het vlak van voedselvoorziening
- LV 02 Binnen LEADER, het Europees subsidieringsprogramma voor plattelandsontwikkeling wordt aandacht besteedt aan WO I-projecten

OV Onderwijs en vorming

- OV 01 Inzetten op vredeseducatie en voorbeelden in de kijker zetten
- OV 04 Initiatieven ontwikkelen die de basiskennis en basisinzichten over WO I aanscherpen
- OV 07 Specialisatie inzake WO I in het universitair onderwijs mogelijk maken
- OV 08 Zorgen voor kwaliteitsvolle educatieve pakketten over WO I zowel in het basis-, secundair als in het hoger onderwijs
- OV 09 WO I als bijzonder thema in de uitwisselingsprojecten tussen scholen van de drie gemeenschappen van ons land

Ruimtelijke ordening, wonen en onroerend erfgoed

- RWO 01 Herinneringspark oplevering masterplan
- RWO 02 Voorbereiden en indienen van het Werelderfgoed dossier bij UNESCO
- RWO 04 De betrokkenheid van het brede publiek, waaronder kinderen en jongeren, bij WO I-erfgoed verhogen
- RWO 07 Afwerken van de multidisciplinaire inventaris voor de frontzone
- RWO 10 Beschermingstraject Groote Oorlog - traject 2 (basis multidisciplinaire inventaris + waardering 2011) - representatieve selectie van te beschermen landschapselementen (o.a. zichtassen, verdedigingslijnies, ondergrondse constructies, sporen en landschappen met voorgaande el.)

Toerisme

- TOE 01 Globaal actieplan toeristische valorisatie WO I
- TOE 02 Impulsprogramma 100 jaar Groote Oorlog - investeringen WO I
- TOE 03 Impulsprogramma 100 jaar Groote Oorlog - evenementen WO I
- TOE 04 Toeristisch marketingplan 2014-2018 Honderd jaar Groote Oorlog
- TOE 05 Toeristische productontwikkeling
- TOE 06 Toegankelijkheid van de volledige vakantieketen
- TOE 07 Promotie op internationale toeristische vakbeurzen WTM en ITB
- TOE 08 Promotie via internationale persreizen en -momenten

Algemeen

A 03 Opbouw van netwerken van actoren / partners in binnen- en buitenland

Beleidsdomein/rubriek	Algemeen
Initiatiefnemer	PGO/DiV
Actoren	
Streefdatum/frequentie	doorlopend
Laatste stand van zaken	<p>Het projectsecretariaat ' 100 jaar Grootte Oorlog (2014-18)' heeft ondermeer als taak de opbouw van een netwerk van actoren in binnen en buitenland Dit is een doorlopende opdracht</p> <p>Op 11 april 2012 heeft PGO deelgenomen aan een eerste internationaal overleg te Parijs Dit overleg had tot doel om kennis te nemen van respectievelijke voorbereidingen Er waren 15 landen vertegenwoordigd</p> <p>Daarnaast heeft DiV een reeks bilaterale gesprekken georganiseerd met buitenlandse ambassades te Brussel over mogelijke samenwerking</p> <p>Op lokaal vlak heeft PGO in samenwerking met FARO een reeks workshops per provincie georganiseerd tijdens het voorjaar 2012 Deze workshops hadden als thema ' het dagelijks leven tijdens de eerste wereldoorlog' en was gericht op lokale -, culturele- en erfgoedactoren</p>
Historiek	<p>Op internationaal niveau organiseerde het Departement internationaal Vlaanderen in 2010 en 2011 een herdenkingsoverleg georganiseerd met diplomatieke vertegenwoordigers uit dertien landen Australie, Canada, Duitsland, Frankrijk, Ierland, India, Italie, Marokko, Nieuw-Zeeland, Polen, de Russische Federatie, het Verenigd Koninkrijk en Zuid-Afrika. Twee thema's kwamen aan bod de geplande nationale herdenkingsinitiatieven en het opstellen van een internationale herdenkingskalender enerzijds en de Flanders Fieldsverklaring anderzijds (BB01)</p> <p>Daarnaast werd het herdenkingsproject officieel voorgesteld op 10 november 2011 aan de diplomatieke vertegenwoordigers van de 50 landen en naties die (hulp)troepen hadden in de Westhoek.</p> <p>Op Vlaams niveau is het Projectsecretariaat in 2010 gestart met zijn 'Ronde van Vlaanderen'. Dit overleg had een tweeledig doel enerzijds het herdenkingsproject van de Vlaamse regering toelichten en het projectsecretariaat voor te stellen, anderzijds om de mogelijke interesses / plannen en potentiële initiatieven te kennen</p>
Opmerkingen	Het overzicht van de afspraken en de verslagen worden bijgehouden door het projectsecretariaat

A 06 Inventarisering van de internationale herdenkingsplechtigheden, investeringsplannen en andere initiatieven in binnen- en buitenland

Beleidsdomein/rubriek	Algemeen
Initiatiefnemer	PGO, TVL
Actoren	
Streefdatum/frequentie	doorlopend
Laatste stand van zaken	Op het eerste internationaal overleg te Parijs op 11 april 2012 werd een stand van zaken m b t de voorbereidingen vanwege 15 landen gegeven
Historiek	Eén van de taken van het projectsecretariaat bestaat er in om de internationale herdenkingsplechtigheden die in de periode 2014-2018 zullen worden georganiseerd in Vlaanderen als in het buitenland te inventariseren. De bedoeling is om in de eerste plaats met de internationale partners aan informatie uitwisseling te doen en de initiatieven op mekaar af te stemmen
Opmerkingen	Opname planning Frankrijk en Australie als bijlage bij dit actiepunt

A 07 Detecteren van “stakeholders” die een bijdrage kunnen leveren aan het herdenkingsproject

Beleidsdomein/rubriek	Algemeen
Initiatiefnemer	PGO
Actoren	
Streefdatum/frequentie	Doorlopend
Laatste stand van zaken	Dit actiepunt behoort tot het takenpakket van het projectsecretariaat. Dit zal een blijvend aandachtspunt zijn, in de aanloop naar en gedurende de hele herdenkingsperiode. In samenwerking met FARO organiseerde PGO in het voorjaar 2012 vijf provinciale workshops rond ‘het dagelijks leven tijdens de eerste wereldoorlog’ voor lokale actoren uit de cultuur -, erfgoed- en toeristische sector.
Historiek	In 2010 startte het PGO met een informatieronde op het terrein. Hierbij werd initieel gefocust op koepelorganisaties en verenigingen in de verschillende relevante beleidsdomeinen. Organisaties die we bezochten waren o.a. de onderwijskoepels, de steunpunten in de culturele erfgoedsector, relevante lokale besturen, relevante koepelorganisaties, In deze gesprekken werden het project '100 jaar Grote Oorlog' en het PGO voorgesteld. Verder werd er gepeild naar de interesse in de herdenking en een mogelijke samenwerking.
Opmerkingen	Het overzicht van de afspraken en de verslagen worden bijgehouden door PGO. Het verslag over de provinciale workshops is te raadplegen op de websites van DiV/PGO en FARO.

A 08 Een zo geïntegreerde mogelijke kalender opstellen i s m. andere beleidsdomeinen en -niveaus

Beleidsdomein/rubriek	Algemeen
Initiatiefnemer	PGO
Actoren	Centrale Projectgroep, internationale partners
Streefdatum/frequentie	Doorlopend
Laatste stand van zaken	Op 26 juni 2012 maakte minister Geert Bourgeois bekend welke projecten in het raam van het thematisch impulsprogramma 'Evenementen 100 jaar Grote Oorlog 2014-2015' gesubsidieerd zullen worden
Historiek	Het is de bedoeling om zowel de internationale herdenkingsplechtigheden en initiatieven (A06) als de Vlaamse herdenkingsplechtigheden en initiatieven te inventariseren. Dit is een doorlopende opdracht dat in nog volle voorbereiding is. Hiervoor zal onder meer nauw samengewerkt worden met Toerisme Vlaanderen (Impulsfonds evenementen), Cultuurnet Vlaanderen (via de UIT-databank), de VRT evenals de internationale partners (A06).
Opmerkingen	Het overzicht van de goedgekeurde WO I projecten is te verkrijgen bij TVL en PGO

Buitenlands beleid

BB 01 Ondertekenen van de Flanders Fieldsverklaring

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	IV, PGO
Actoren	Federaal, gemeenschappen en gewesten, internationale partners
Streefdatum/frequentie	2010 en volgende
Laatste stand van zaken	<p>Op 28 februari 2012 heeft Minister-president Kris Peeters een brief gericht aan de federale eerste minister en zijn collega's van de Franse en Duitstalige Gemeenschap met de vraag om de Verklaring te willen ondertekenen. Op 16 april heeft Karl-Heinz Lambertz, Minister-president van de Duitstalige Gemeenschap te kennen gegeven dat hij bereid is om de verklaring te ondertekenen voor zover de andere partners ook bereid zijn om dit te doen. De andere entiteiten in België wensen overleg te plegen zowel over de tekst als over de vooropgestelde datum (november 2012). Een eerste overleg vindt plaats op 13 december 2012. Het is de bedoeling om een intra-Belgische consensus te vinden over de inhoud van de Verklaring. Nadien zal er verder overleg gepleegd worden met de internationale partners. Dit betekent dat de ondertekening op een later tijdstip gepland is.</p>
Historiek	<p>Op 11 november 2008 heeft minister-president Kris Peeters tijdens de officiële herdenking van de 90ste verjaardag van Wapenstilstand opgeroepen om werk te maken van een internationale verklaring, de Flanders Fieldsverklaring. Het is de bedoeling om met die verklaring de herdenking van de Grote Oorlog structureel te verankeren. Geografisch ligt de nadruk op de 50 landen en naties die in Flanders Fields (hulp)troepen hebben gehad.</p> <p>De Verklaring wordt gestructureerd rond de volgende dimensies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • duurzame herinnering (remembrance) • wetenschappelijk onderzoek • sensibilisering en herinneringseducatie <p>Het Departement Internationaal Vlaanderen heeft op 6 mei 2010 en 9 juni 2011 twee overlegmomenten hierover georganiseerd in aanwezigheid van een kerngroep van dertien landen (Australië, Canada, Duitsland, Frankrijk, Ierland, India, Italië, Marokko, Nieuw-Zeeland, Polen, de Russische federatie, Het Verenigd Koninkrijk en Zuid-Afrika).</p> <p>De Flanders Fieldsverklaring werd op de lunch d.d. 10 november 2011 naar aanleiding van de officiële lancering van het herdenkingsproject voorgesteld aan de diplomatieke vertegenwoordigers van de landen die (hulp)troepen hebben gehad in Flanders Fields.</p>
Opmerkingen	De tekst van de Flanders Fieldsverklaring evenals de agenda en verslagen de diplomatieke bijeenkomsten liggen ter beschikking op het projectsecretariaat.

BB 03 Internationale en supranationale organen sensibiliseren voor de eeuwherdenking

Beleidsdomein/rubriek	iV
Initiatiefnemer	iV, PGO
Actoren	iV
Streefdatum/frequentie	Doorlopend
Laatste stand van zaken	<p>Op 16 januari 2012 vond een verkennend gesprek plaats met de vertegenwoordigers van de VN-Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen (UNHCR) over een mogelijke samenwerking rond WO I.</p> <p>Op 12 en 13 maart 2012 bracht Taleb Rifai, secretaris-generaal van de VN-organisatie voor Toerisme (UWTO) een bezoek aan de oorlogsites in de Westhoek Van 11 tot 13 juni 2012 heeft DiV deelgenomen aan de 93ste vergadering van de Uitvoerende Raad van UNWTO In de marge werd van gedachten gewisseld rond een mogelijke samenwerking rond het thema ' travel for peace'.</p> <p>Verder vond er in juni 2012 overleg plaats met vertegenwoordigers van de Voorzitter van de Europese Raad, het Europees Hof van Justitie en van UNU Institute on Comparative Regional Integration Studies omtrent het initiatief rond trauma en transformatie (zie BB 08)</p>
Historiek	<p>Unesco</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar aanleiding van een bezoek aan de Unesco op 2 november 2010 had minister-president Kris Peeters een ontmoeting met directeur-generaal Irina Bokova waarbij dieper werd ingegaan op de herdenking van de Eerste Wereldoorlog en de plannen om rond het thema van vrede, verzoening en traumabegeleiding een project uit te werken • Op 27 oktober 2011 nam minister-president Kris Peeters deel aan de Algemene conferentie van de Unesco evenals aan het Leidersforum Voor Vlaanderen bood dit forum de gelegenheid om de herdenking WO I voor te stellen • Het projectsecretariaat onderhoudt contacten met de Unesco o.m. via de Vlaamse Unesco Commissie en de Vlaamse vertegenwoordiging in Parijs, in het bijzonder rond het Unesco-dossier in het raam van de voorbereiding van het Werelderfgoed dossier (RWO 04) <p>Europese Unie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op 3 september 2010 vond er een ontmoeting plaats met de Europees Commissaris voor Toerisme, A. Tajani na v de nieuwe mededeling van de commissie over toerisme In de marge werd er het herdenkingsproject voorgesteld • Op 29 juni 2011 had het projectsecretariaat een overleg met het directoraat-generaal Communicatie over het burgerschapsprogramma • Het projectsecretariaat onderhoudt op permanente wijze contact met de VVR bij de Europese Unie evenals met de EU-coördinatoren binnen de Vlaamse overheid, in het bijzonder met de cultuurcoördinator <p>Rode Kruis zie actiepunt WVG01</p>

Opmerkingen

BB 08 De organisatie van een internationaal vredessymposium

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	IV, PGO
Actoren	VLIR, FWO
Streefdatum/frequentie	2013
Laatste stand van zaken	<p>Naar aanleiding van een bezoek aan Myanmar door Minister-president Kris Peeters heeft Nobelprijswinnares Aung San Suu Kyi toegezegd om deel te nemen aan het Vredessymposium. Tijdens een gesprek op 8 mei 2012 heeft Minister-president Kris Peeters de Liberiaanse Nobelprijswinnares Leymah Gbowee uitgenodigd. Ten slotte werd President Shimon Peres uitgenodigd naar aanleiding van een zending van de minister-president naar Israël en de Palestijnse gebieden in juni 2012.</p> <p>Het projectsecretariaat is gestart in 2012 met de concrete voorbereiding op inhoudelijk en organisatorisch vlak. Het symposium zal opgebouwd worden rond het inhoudelijke thema's 'Science for peace' waarbij gefocust wordt op trauma en transformatie.</p>
Historiek	<p>In november 2013 zal de Vlaamse regering een internationaal vredessymposium organiseren, waarop de Nobelprijswinnaars voor de Vrede zullen worden uitgenodigd. Het colloquium zal verder bouwen op de Flanders Fieldsverklaring (BB01) om het herdenkingsproject internationaal in te bedden en te verankeren. Het biedt een unieke kans om, aan de vooravond van de herdenking, een vredesboodschap de wereld in te sturen.</p> <p>Het Departement internationaal Vlaanderen zal in 2011 een selectie van Nobelprijswinnaars voorleggen aan Minister-president Kris Peeters. De selectie van Nobelprijswinnaars steunt op de volgende parameter: inzet voor vrede en mensenrechten.</p> <p>Inmiddels hebben de Zuid-Afrikaanse Nobelprijswinnaars Desmond Tutu en Frederik Willem de Klerk toegezegd.</p>
Opmerkingen	

BB 09 Herdenkingstuinen aanleggen op symbolische plaatsen in het buitenland

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	IV, PGO
Actoren	andere beleidsdomeinen (Agentschap Natuur en Bos, Landbouw en Visserij, Vlam) en internationale partners
Streefdatum/frequentie	2014-2018
Laatste stand van zaken	<p>In 2012 werd concreet gestart met het pilootproject in Londen. Een sponsoringbrochure werd uitgegeven met een voorwoord van respectievelijk van Minister-president Kris Peeters en van de directeur van de Britse partner, het Guards Museum. De Vlaamse Regering zal voor elk Brits pond dat vanuit Groot-Brittannië wordt gedoneerd één Brits pond vanuit de Vlaamse regering bijleggen, met een maximum van 100 000 Britse ponden.</p> <p>Op 2 juli 2012 werd via de VVR-Londen een officiële subsidieaanvraag ingediend. Het is de bedoeling om de herdenkingstuin plechtig te openen in november 2014.</p>
Historiek	<p>Op 25 november 2011 heeft het Departement internationaal Vlaanderen een overleg georganiseerd in aanwezigheid van andere Vlaamse beleidsdomeinen en de VVR te Londen en Parijs.</p> <p>De bedoeling was om een algemeen stappenplan uit te werken voor alle herdenkingstuinen evenals de voortgang van het project in Londen te bespreken. Ook met Frankrijk en Nieuw-Zeeland zal het overleg worden verder gezet in 2012.</p> <p>Wellicht zal het Agentschap Natuur en Bos het ontwerp van enkele tuinen voorzien.</p> <p>De Vlaamse regering drukt de wens uit om in de periode 2014-2018 in overleg met haar buitenlandse partners herdenkingstuinen aan te leggen op symbolische belangrijke plaatsen. Die herdenkingstuinen zullen aangelegd worden met grond uit Flanders Fields. Op deze wijze kan iedereen die gevochten heeft en gestorven is tijdens de oorlog, geëerd en herdacht worden. Daarnaast zullen de herdenkingstuinen een symbool vormen van hoop, vrede en verzoening met het oog op een betere toekomst.</p> <p>Frankrijk en Nieuw-Zeeland hebben hun daadwerkelijke interesse betoond. India heeft een principiële interesse betoond.</p>
Opmerkingen	Het verslag van 25 november wordt bijgehouden op het projectsecretariaat.

BB 10 Oprichting van een Beschermcomité

Beleidsdomein/rubriek	iV
Initiatiefnemer	PGO
Actoren	
Streefdatum/frequentie	2012
Laatste stand van zaken	<p>Op 4 juni heeft DiV/PGO een voorstel geformuleerd aan Minister-president Kris Peeters omtrent de samenstelling van een beschermcomité. Het beschermcomité dient te bestaan uit gezaghebbende personaliteiten uit diverse segmenten van de maatschappij en die bereid zijn om hun naam te koppelen aan het project '100 jaar Grote Oorlog 2014-18' van de Vlaamse Regering. De opdracht van het beschermcomité is drieledig. Vooreerst zal het beschermcomité als klankbord fungeren voor de Vlaamse Regering. Daarnaast zullen de leden ook ideeën en voorstellen vanuit hun eigen ervaring en expertise kunnen aanleveren voor de verdere uitwerking van de herdenkingsactiviteiten. Ten slotte zullen zij het herdenkingsproject mee helpen uitdragen binnen hun respectievelijke netwerken in het binnen- en buitenland. Het is de bedoeling dat zij betrokken worden bij de diverse schakelmomenten die worden opgezet door de Vlaamse Regering of die door de Vlaamse Regering worden ondersteund.</p> <p>De oprichting van een beschermcomité met bovenvermelde opdrachten kadert bovendien binnen de uitbouw van een actief beleid rond publieksdiplomatie. Via het herdenkingsproject wordt een beter begrip van Vlaanderen gerealiseerd als internationaal actieve deelstaat die duurzaam verbonden is met het vredethema. De actieve inschakeling van de leden van het beschermcomité en hun netwerken kan hiertoe ongetwijfeld bijdragen.</p> <p>De samenstelling wordt gekenmerkt door een brede representativiteit van sectoren uit de Vlaamse samenleving. Anderzijds is het aangewezen dat een aantal leden een duidelijk internationaal profiel hebben om het herdenkingsproject ook op een internationaal niveau te tillen.</p> <p>Op 26 juli 2012 heeft de minister-president zijn goedkeuring gehecht aan het voorstel. Op 30 juli 2012 werden de kandidaten aangeschreven. Gewacht wordt op de reacties. Er wordt gestreefd om het beschermcomité te installeren rond wapenstilstand 2012.</p>
Historiek	Tijdens de officiële lancering van het herdenkingsproject heeft Minister-president Kris Peeters de wens meegedeeld dat de Vlaamse regering een beschermcomité zal oprichten.
Opmerkingen	

Cultuur, jeugd, sport en media

CJSM 01 Inventariseren geplande acties gesubsidieerde organisaties

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	CJSM
Actoren	K&E, gesubsidieerde organisaties cultureel erfgoed
Streefdatum/frequentie	Start 2012
Laatste stand van zaken	<p>Veel acties omtrent de herdenking van Wereldoorlog I zullen door cultuurorganisaties opgenomen worden binnen het kader van de werkingssubsidies van de Vlaamse Gemeenschap. Dit geldt met name voor de cultureel-erfgoedorganisaties</p> <p>Doordat over deze acties momenteel niet afzonderlijk gerapporteerd wordt, is er geen systematisch zicht op de geplande activiteiten door deze gesubsidieerde cultureel-erfgoedactoren. Het agentschap Kunsten en Erfgoed is daarom een inventarisatie opgestart van de geplande acties van deze actoren. Ook voor de gesubsidieerde kunstorganisaties zal bekeken worden hoe de geplande acties geïnventariseerd kunnen worden.</p> <p>Uit een eerste analyse van de bevraging van de actoren blijkt dat er veertig cultureel-erfgoedorganisaties gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap zijn die momenteel een of meerdere activiteiten plannen in het kader van de herdenking. In totaal gaat het om meer dan tachtig geplande activiteiten, van eerder kleine tot heel grote, maar niet in alle gevallen is de financiering reeds rond.</p> <p>Er zal bekeken worden hoe de verkregen informatie gedeeld kan worden met de hele sector. Met het oog op de domeinoverschrijdende aard van het herdenkingsproject kan deze informatie best meegenomen worden in een overkoepelende databank gecoördineerd op Vlaams niveau.</p>
Historiek	
Opmerkingen	

CJSM 06 Ontwikkelen van formules die betrokkenheid van kinderen en jongeren bij het erfgoed verhogen

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	CJSM
Actoren	CJSM, Onderwijs, actoren in het veld
Streefdatum/frequentie	Vanaf 2012
Laatste stand van zaken	<p>Actie op punt stellen van een beleid voor cultuureducatie</p> <p>Op 20 januari 2012 keurde de Vlaamse Regering op voordracht van ministers Schauvliege en Smet, vanuit hun resp. bevoegdheden van cultuur, en jeugd en onderwijs, de conceptnota "Groeien in cultuur" goed. Hierin schetsen de beide ministers de contouren van hun gezamenlijk beleid inzake cultuureducatie. In deze nota staan naast een definitie en gemeenschappelijke missie, ook een aantal strategische doelstellingen en een actieplan opgenomen, waar de ministers zich zelf, samen met hun administraties, de komende jaren willen voor inzetten. Voor de verdere implementatie en realisatie van die doelstellingen en acties doen zij echter ook een appel op de betrokken actoren binnen de beleidsvelden cultuur, jeugd en onderwijs. Zo worden ook de cultureel-erfgoedactoren uitgenodigd via hun publiekswerking mee vorm te geven aan dit beleidskader m.b.t. cultuureducatie (waaronder ook erfgoededucatie). Ook voor samenwerking rond de Wereldoorlog I-herdenking biedt deze nota een interessante handvaten.</p> <p>Actie Het ondersteunen van jeugdinitiatieven en projecten gericht op het activeren</p>

en informeren van kinderen, tieners en jongeren over WOI.
 Zoekspel naar sporen van De Grote Oorlog ontving in 2011 een subsidie van 27 500 euro (project van Jeugd en Vrede vzw). Met het spel wil Jeugd en Vrede gemeentelijke (jeugd)diensten aanzetten om een zoekspel of rally te ontwikkelen in de eigen gemeente voor kinderen, tieners en jongeren. Zo worden zij in contact gebracht met sporen van oorlog, in het bijzonder van WO I. In het licht van de herdenking van de 100ste verjaardag van deze Grote Oorlog (2014-2018) heeft het project een grote actualiteitswaarde en draagwijdte. Naast een spelsjabloon zal de vereniging ook vormings- en begeleidingsmateriaal ontwikkelen.

Actie: Het ondersteunen van jeugdinitiatieven en projecten gericht op het activeren en informeren van kinderen, tieners en jongeren over WOI.
 Zoekspel naar sporen van De Grote Oorlog ontvangt in 2012 een subsidie van 6500 euro (project van Jeugd en Vrede vzw). Met het spel wil Jeugd en Vrede gemeentelijke (jeugd)diensten aanzetten om een zoekspel of rally te ontwikkelen in de eigen gemeente voor kinderen, tieners en jongeren. Zo worden zij in contact gebracht met sporen van oorlog, in het bijzonder van WO I. In het licht van de herdenking van de 100ste verjaardag van deze Grote Oorlog (2014-2018) heeft het project een grote actualiteitswaarde en draagwijdte. Naast een spelsjabloon zal de vereniging ook vormings- en begeleidingsmateriaal ontwikkelen.

Actie: In 2012 zal worden onderzocht op welke manier kinderen en jongeren kunnen worden aangesproken en gestimuleerd om een WOI-museum of tentoonstelling te bezoeken.

Het herdenkingsproject richt zich expliciet tot de doelgroep van de jongeren. Dit betekent dat er in verschillende acties van het actieplan gefocust wordt op erfgoededucatie en moet nagedacht worden over de manier waarop de boodschap van het WOI-project naar jongeren wordt vertaald en overgebracht.

Historiek

Opmerkingen

CJSM 09 Ontsluiting collecties en archieven

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	CJSM; EWI
Actoren	CJSM, Vlaamse Erfgoedbibliotheek en partners Vlaamse Erfgoedbibliotheek
Streefdatum/frequentie	Startdatum nog te bepalen/doorlopend
Laatste stand van zaken	<p>Actie: Digitalisering collecties oorlogskranten WOI en andere WOI-collecties</p> <p>De Vlaamse Erfgoedbibliotheek is een samenwerkingsverband tussen de 6 belangrijkste Vlaamse erfgoedbibliotheeken, die ook de grootste Vlaamse krantencollecties beheren. Binnen dit samenwerkingsverband bestaat de ambitie om specifiek de krantencollecties met betrekking tot Wereldoorlog I te digitaliseren. Momenteel zijn hiervoor evenwel nog geen middelen beschikbaar. Deze kranten bevatten nochtans heel wat interessante informatie, ook voor een breed publiek. Indien dit project verwezenlijkt zou kunnen worden, kan het op termijn mogelijk uitgebreid worden naar andere WOI-publicaties.</p> <p>De digitalisering van WOI-kranten kan mogelijk ingepast worden in het Europese Europeana 1914-1918-project dat in mei 2011 van start ging. Gezien het projectconsortium uit Nationale bibliotheken bestaat, richt het zich in eerste instanties op de digitalisering van collecties die daar aanwezig zijn, maar de ambities van het project zijn groter. Het is ook de bedoeling om relevante WOI-gerelateerde collecties die elders bewaard worden hierin op te nemen. Ook de Vlaamse Erfgoedbibliotheek zou hierbij betrokken kunnen worden. Er waren reeds eerste contacten en de KBR zet momenteel verdere stappen. Voor een verdere implementering moeten dan wel middelen beschikbaar gesteld worden.</p> <p>Naar analogie met dit project kan er (indien relevant) op termijn ook op andere</p>

internationale/Europese WO1-gerelateerde projecten ingespeeld worden.

Actie Ontsluiting van particuliere collecties via the Great War Archive

Op basis van Europeana Awareness (start begin 2012)

'The Great War Archive' is een belangrijk Europees project voor de ontsluiting van Wereldoorlog I-collecties in particulier bezit. Het project groeide vanuit de UK (universiteit van Oxford) en wordt momenteel ook in Duitsland uitgevoerd. De verdere uitrol van dit project (naar andere landen) is voorzien in het in 2011 ingediende projectvoorstel voor 'Europeana Awareness'. Europeana Awareness richt zich op de promotie van Europeana, waaronder de relatie met de gebruiker. In dit kader is de Eerste Wereldoorlog één van de thematische kapstokken. Het In Flanders Fields-museum is als projectpartner opgenomen om dit project in België te implementeren. De op deze manier gegenereerde inhoud zal via de projectwebsite (<http://www.europeana1914-1918.eu/>) en Europeana (<http://www.europeana.eu>) toegankelijk gemaakt worden.

In Flanders Fields ontvangt als projectpartner een bedrag voor de uitrol van het project in België. In december 2012 zal het museum een publieksmoment of Collection Day organiseren, waarbij objecten en documenten in particulier bezit kunnen worden gedigitaliseerd. Verdere implementatie is afhankelijk van beschikbare middelen.

Actie plenaire vergadering Europeana in Leuven

Op 14 en 15 juni 2012 vond de plenaire vergadering van Europeana plaats te Leuven. Op deze tweejaarlijkse plenaire bijeenkomst werden geïnteresseerden uit de 27 lidstaten uitgenodigd. Door technische en inhoudelijke uitdagingen ter sprake te brengen, zorgt Europeana voor kennisdeling met de brede Europese cultureel-erfgoedsector. De inhoudelijke lijn doorheen het programma is de herdenking van Wereldoorlog I.

Actie 'Project Tekstaffiches: spiegel van het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog'

FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, zet samen met het Stadsarchief van Gent een ambitieus project op rond tekstaffiches uit de Eerste Wereldoorlog. Deze tekstaffiches zijn een eersterangsbron voor de geschiedenis van het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog in bezet gebied. Het is een project met sterke archivalische focus (d.w.z. het inventariseren en ontsluiten van een primaire typografische bron) en wordt opgebouwd rond drie domeinen: a) Lokaliseren, registreren en inventariseren, b) Restaureren, digitaliseren en duurzaam bewaren, c) Toegankelijk maken voor een zo ruim mogelijke gebruikersgroep. Het doel van dit project is om aan de vooravond van de herdenkingen van de Grote Oorlog voor grote groep (lokale) onderzoekers, erfgoedwerkers en specifieke doelgroepen een toegang creëren naar een bron die een unieke kijk geeft op het dagelijks leven tijdens de bezetting. Het beoogt de ontwikkeling van een nieuw instrumentarium en de uitwerking van een totaalconcept voor het digitaal toegankelijk maken van een typografische bron. Hiervoor wordt o.m. samengewerkt met een ruime groep van geïnteresseerde archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken en cultureel-erfgoedcellen.

Actie (Digitale) ontsluiting collecties en archieven

Als onderdeel van de zorg en ontsluiting voor het cultureel erfgoed is bevordering van (digitale) ontsluiting van collecties en archieven een basistaak van alle cultureel-erfgoedorganisaties, niet enkel van de collectiebeherende organisaties. Cultureel-erfgoedcellen zijn bijvoorbeeld sterk betrokken bij de particuliere collecties die in een regio aanwezig zijn. De manier waarop dit zal gebeuren voor de WOI-collecties in gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties zal in kaart gebracht worden door de inventarisering in de loop van 2012.

Historiek

21/12/2011 Collectie tekstaffiches uit de Eerste Wereldoorlog van de Provinciale Bibliotheek is ontsloten via Beeldbank West-Vlaanderen
<http://www.beeldbankwest-vlaanderen.be/alle-films-en-fotos/weergave/search/layout/result/thema/97553ebe-905c-cabb-4e14-ced2fa317489-affiches-uit-de-groote-oorlog>

Opmerkingen

CJSM 11 Ondersteunen van initiatieven die inspelen op de eeuwherdenking

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	CJSM
Actoren	CJSM, FARO, cultureel-erfgoedactoren, PGO
Streefdatum/frequentie	Vanaf 2012
Laatste stand van zaken	<p>Actie 'ondersteunen cultureel-erfgoedactoren door project- en werkingssubsidies'</p> <p>De meeste structureel gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties zullen de initiatieven in het kader van de herdenking organiseren binnen hun gesubsidieerde werking als onderdeel van de reguliere cultureel-erfgoedwerking. In de loop van 2012 wordt hiervan een inventarisatie opgesteld (zie CJSM01)</p> <p>Daarnaast voorziet het Cultureel-erfgoeddecreet in de mogelijkheid van projectsubsidies. WOI-projecten kunnen hierop uiteraard ook gefinancierd worden, in zoverre ze voldoen aan de criteria. Daarnaast zullen organisaties toegeleid worden naar andere bestaande ondersteuningskanalen, zoals Europese subsidies.</p> <p>Actie 'ontwikkelen van reflectie over cultureel erfgoed en Wereldoorlog I'</p> <p>Op 16 juni 2011 organiseerden FARO, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, en het projectsecretariaat '100 jaar Groote Oorlog' een eerste contactmoment met de studiedag "100 jaar Groote Oorlog Erfgoed, herdenking en herinnering". Omwille van de grote interesse voor het thema van de Eerste Wereldoorlog, die bleek uit de opkomst van de studiedag en omwille van de vele vragen tot informatie en vorming, beslisten FARO en het projectsecretariaat '100 jaar Groote Oorlog' een vervolg te organiseren op deze studiedag. Tussen 28 februari en 3 mei 2012 organiseerden FARO en het projectsecretariaat '100 jaar Groote Oorlog' daarom in de vijf provincies een reeks workshops over 'Het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog 100 jaar Groote Oorlog (2014-2018)'. De klemtoon van de workshops lag op bezet gebied en de vraag hoe een cultureel-erfgoedwerking rond dit gegeven kan worden uitgebouwd. Naast lezingen en een praktijkvoorbeeld uit de eigen provincie, konden de deelnemers onderling tips en ervaringen uitwisselen, projecten en vragen aan elkaar voorleggen en oproepen lanceren. Op deze manier kwam er heel wat informatie boven tafel. Aangezien de vele tips, plannen, vragen en oproepen niet alleen interessant zijn voor de deelnemers van de workshops, hebben de initiatiefnemers ervoor gekozen om dit alles te bundelen in een uitgebreide verslagbundel. Deze verslagbundel zal breed worden verspreid in de zomer van 2012.</p> <p>Actie 'Project WOI - het leven van alledag'</p> <p>FARO coordineert een overkoepelend project over het dagelijkse leven voor en tijdens WO I, onder de naam 'Gemene Geschiedenis'. In het kader van Gemene Geschiedenis worden, samen met diverse groepen (cultureel-erfgoedcellen, collectiebeherende organisaties...) diverse pilootprojecten opgestart. De bedoeling van deze projecten is om een aantal nieuwe thema's en benaderingen m.b.t. Wereldoorlog I te introduceren in het cultureel-erfgoedveld en om minder gekende of ontsloten collecties te valoriseren in een cultureel-erfgoedwerking.</p>

Historiek

Opmerkingen

CJSM 15 Ontwikkeling van een prestigieuze fictieserie op Eén in 2014

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	VRT
Actoren	
Streefdatum/frequentie	2012-2014
Laatste stand van zaken	De opnames van de fictiereeks starten in 2012.
Historiek	In Vlaamse Velden zal de nieuwe fictiereeks worden van de VRT voor 2014
Opmerkingen	

≡ CJSM 16 Stroomlijnen van de verschillende subsidielijnen voor de werking van het IJzermemoriaal

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	CJSM, RWO
Actoren	CJSM, RWO en IJzermemoriaal
Streefdatum/frequentie	2012
Laatste stand van zaken	Op 20 juli 2012 heeft de Vlaamse regering de beheersovereenkomst met onder meer de vzw Voor Vrede, Vrijheid en Verdraagzaamheid goedgekeurd. Deze vzw. is de beheerder van museum in de IJzertoren en zal tal van activiteiten organiseren waaronder de 11 novemberherdenking.
Historiek	<p>Op basis van het decreet en van het door de beheerders van het memoriaal opgestelde beleidsplan wordt in samenspraak met de verschillende partijen een beheersovereenkomst opgesteld voor de periode 2012-2016. De doelstellingen voor de volgende beleidsperiode voorzien om in de herinrichting van de publiekspresentatie in het memoriaal in de aanloop naar de herdenking en in aandacht voor netwerking en samenwerking.</p> <p>Op 15/07/2011 keurde de Vlaamse Regering een decreet goed voor de stroomlijning van de verschillende subsidies aan het IJzermemoriaal. Het decreet betreft zowel het beheer van de onroerende site als de culturele werking in en rond het memoriaal. Het decreet voorziet in het sluiten van beheersovereenkomsten voor beleidsperiodes van vijf jaar, waarin de doelstellingen voor deze beleidsperiode vastgelegd worden.</p>
Opmerkingen	

CJSM 18 Het Vlaamse filmbeleid besteedt extra aandacht aan de WOI-herdenking

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	CJSM
Actoren	VAF
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	<p>Naar aanleiding van de herdenking van WOI wordt door verschillende mediapartners en productiehuisen audiovisuele producties gepland en voorbereid. Omdat gedurende de periode 2014-2018 de focus op het thema van de Eerste Wereldoorlog groot zal zijn, vraagt de Vlaamse Regering aan het Vlaams Audiovisueel Fonds om extra aandacht te besteden aan dit thema en vervolgens te onderzoeken of een thematische WOI-oproep kan georganiseerd worden.</p> <p>Het VAF is momenteel volop bezig te overleggen met o.a. het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Kinopolis groep, in verband met een samenwerkingsproject in het kader van de herdenking van de eerste WO. Bedoeling is om jong animatietalent een aantal filmpjes te laten ontwikkelen en dit te koppelen aan Vlaamse dichters die daar een gedicht bij zullen schrijven. De invalshoek zou het thema 'Vrede' zijn.</p> <p>Het VAF heeft steun verleend aan een vijftal projecten rond het thema WO I: Parade's End, In Vlaamse velden/In Flanders Fields, Deadlines, Rosenn en Cafard. Daarnaast heeft het VAF via FilmLab een WOI-game getiteld 'Hill 60' gesteund (een project in partnerschap met het Flanders Fields museum) dat tegen het herdenkingsjaar zou moeten klaar zijn.</p>
Historiek	

CJSM 19 Opname Last Post-plechtigheid in UNESCO-register voorbeeldprojecten immaterieel erfgoed

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	CJSM
Actoren	CJSM, K&E
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	<p>In april 2012 werd een dossier ingediend voor opname in het Register van beste voorbeeldpraktijken van de UNESCO-conventie uit 2003 voor het borgen van het immaterieel cultureel erfgoed</p> <p>Het dossier draagt als titel 'Remembrance education on the heritage of World War I and safeguarding the Last Post Ceremony at the Menin Gate Memorial in Ypres, City of Peace' Wanneer het dossier precies zal behandeld worden door UNESCO is op dit moment nog niet duidelijk Door de grote toevloed van dossiers is recent een plafond ingesteld Dossiers van landen die nog geen dossiers hebben ingediend, gevolgd door landen met weinig dossiers, krijgen voorrang België staat met zijn 9 positief geëvalueerde dossiers hierdoor onderaan de prioriteitenlijst</p>
Historiek	In juni 2011 plaatste de minister van Cultuur de Last Post Plechtigheid op de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed Deze opname vormde een belangrijke stap in erkenning binnen Vlaanderen
Opmerkingen	

CJSM 20 Opstellen van een proeflijst voor het cultureel erfgoed van Wereldoorlog I

Beleidsdomein/rubriek	CJSM
Initiatiefnemer	CJSM
Actoren	CJSM, K&E
Streefdatum/frequentie	Start 2012
Laatste stand van zaken	<p>Indien budgettair haalbaar zal in het najaar 2012 opdracht gegeven worden voor het opstellen van een proeflijst voor het cultureel erfgoed van de Eerste Wereldoorlog, zowel in privébezit als in openbaar bezit Deze proeflijst wordt gehanteerd als inhoudelijk referentiekader voor het afwegen van mogelijke kandidaten voor de Topstukkenlijst. De op te stellen proeflijst zal in principe alle types cultureel erfgoed met betrekking tot de verschillende facetten van de oorlog en de bezetting betreffen</p>
Historiek	
Opmerkingen	

Communicatie

COM 05 Een projectlogo en -huisstijl ontwikkelen

Beleidsdomein/rubriek	Communicatie
Initiatiefnemer	PGO, TVL
Actoren	PGO, Westtoer, TVI
Streefdatum/frequentie	2010
Laatste stand van zaken	Het logo kan aangevraagd worden via de website van het projectsecretariaat ' 100 jaar Groote Oorlog(2014-18)' en bij Toerisme Vlaanderen
Historiek	<p>In 2010 werd er een projectlogo ontwikkeld door Westtoer en Toerisme Vlaanderen, die gezamenlijk eigenaar zijn van het logo. Het logo werd overgenomen door de Vlaamse regering in het algemeen en het projectsecretariaat in het bijzonder m.b.t. de communicatie over het herdenkingsproject ' 100 jaar Groote Oorlog(2014-18)'</p> <p>Daarnaast heeft het projectsecretariaat een eigen huisstijl ontwikkeld wat infomappen, lay-out, naamkaartjes en dergelijke betreft</p>
Opmerkingen	

Economie, wetenschap en innovatie

EWI 01 Nagaan hoe (multidisciplinair) wetenschappelijk onderzoek rond WO I kan worden ondersteund en gestimuleerd

Beleidsdomein/rubriek	EWI
Initiatiefnemer	EWI
Actoren	EWI, FWO; academische wereld
Streefdatum/frequentie	2012 en volgende jaren
Laatste stand van zaken	<p>Wetenschappelijk onderzoek is een prioritair thema in het project '100 jaar Grote Oorlog' en door het regeerakkoord ook rechtstreeks gevat. Het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek rond het thema Wereldoorlog I is dan ook een prioriteit voor het project. Het kan leiden tot meer kennisopbouw over WO I aan de Vlaamse universiteiten, hoogstaande publicaties en expertisevorming.</p> <p>Drie initiatieven die in dit verband ontwikkeld worden zijn de publicatie van een boek, een oproep voor onderzoeksprojecten en een congres over de Eerste Wereldoorlog. De organisatie van deze drie initiatieven wordt toevertrouwd aan het FWO. Het thema daarvan dient breder te zijn dan enkel een historische benadering van de Grote Oorlog. Naast historische analyses kan het ook gaan om benaderingen vanuit andere disciplines van onderwerpen als 'oorlog en vrede', 'peacekeeping'. De impact van WO I is immers zeer breed zowel economisch, sociaal, politiek, op het vlak kunst, literatuur, militair. Ook kan de link met de actualiteit worden gezocht.</p> <p>Met het oog op een inhoudelijke uitdieping van deze projecten en een aansturing van de uitvoering daarvan, wil het FWO alvast een werkgroep samenstellen bestaande uit onderzoekers uit de disciplines Geschiedenis, Internationaal Recht, Sociologie, Politicologie en mogelijk andere relevante domeinen. Daarnaast wordt ook aan het Vredesinstituut en SOMA gevraagd in dit wetenschappelijk comité samen te zitten.</p> <p>Call for papers in het najaar 2012.</p> <p>Publicatie over onderzoek rond WO I, naast Nederlandstalige publicatie, ook Engelse vertaling.</p> <p>Internationaal wetenschappelijk congres / conferentie waarvan programma te bepalen is door het wetenschappelijk comité.</p>
Historiek	
Opmerkingen	

EWI 02 Nagaan hoe initiatieven met betrekking tot herinneringseducatie en wetenschapscommunicatie rond WO I kunnen worden ondersteund

Beleidsdomein/rubriek	EWI
Initiatiefnemer	EWI
Actoren	Departement EWI, FWO
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	<p>Het Departement EWI onderzoekt samen met het FWO de mogelijkheid om in de marge van de geplande internationale wetenschappelijke conferentie (EWI 01) een participatief moment te voorzien met vrijetijdsonderzoekers zoals heemkundigen e.d. Tevens zal de geplande publicatie (EWI 01) gericht zijn op de geïnteresseerde leek.</p>
Historiek	
Opmerkingen	

EWI 03 **Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) zal als kennis- en ondersteuningscentrum voor de kust- en zeewetenschappen actief meewerken aan de herdenking**

Beleidsdomein/rubriek EWI

Initiatiefnemer EWI, VLIZ

Actoren VLIZ

Streefdatum/frequentie

Laatste stand van zaken Actie Thematische publicatie WOI

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil – als kennis- en ondersteuningscentrum voor de kust- en zeewetenschappen in Vlaanderen en daarbuiten – uiteraard ook zijn steentje bijdragen naar de herdenking van de Wereldoorlog I toe, straks in 2014-2018. Daarom zal het eind 2013 een thematisch en extra dik nummer van het tijdschrift De Grote Rede (http://www.vliz.be/NL/Infoloket/Infoloket_GR) produceren rond “Wereldoorlog I en de zee”. Naast 10-15 hoofdbijdragen, geschreven samen met de experts uit het onderzoeksveld, zullen ook alle bijzondere rubrieken en specifieke WOI-invulling krijgen. Het nummer wordt vervolgens ook professioneel vertaald naar het Engels en klaargestoomd voor de “Engelstalige markt”.

Historiek

Opmerkingen

Federaal, gemeenschappen en gewesten

FGG 01 Intra-Belgisch overleg organiseren

Beleidsdomein/rubriek	FFG
Initiatiefnemer	IV, PGO
Actoren	Federaal, gemeenschappen en gewesten
Streefdatum/frequentie	doorlopend
Laatste stand van zaken	Op initiatief van DiV en federaal hebben inmiddels reeds 3 vergaderingen (3 april, 2 mei, 16 juli) plaats gevonden in 2012. Er werd een akkoord bereikt over een intra-Belgisch afsprakenkader betreffende de samenwerking rond de herdenking van WO I, dat van kracht is sinds 1 juli 2012
Historiek	
Opmerkingen	

FGG 02 Samenwerking met het federale niveau

Beleidsdomein/rubriek	FFG
Initiatiefnemer	DiV, PGO
Actoren	Federaal
Streefdatum/frequentie	doorlopend
Laatste stand van zaken	Wat het intra-Belgisch overleg betreft, zie fiche FFG01 Op uitnodiging van het federale commissariaat-generaal heeft DiV/PGO, naast de andere entiteiten in België, op 26 juni 2012 een toelichting gegeven aan de diplomatieke vertegenwoordigers van 26 landen over de plannen van de Vlaamse Regering in het Egmontpaleis Op 2 juli 2012 is de werkgroep Ceremonie bijeengekomen waaraan DiV/PGO heeft deelgenomen, evenals de provincie West-Vlaanderen en de stad Ieper. Op basis van het overleg zal de werkgroep enkele scenario's uitwerken en voorleggen aan de federale regering
Historiek	De federale ministerraad heeft twee maal beraadslaagd over de viering van de honderdste verjaardag van de "Groote Oorlog" Op 4 november 2011 besliste de federale ministerraad om <ul style="list-style-type: none"> • op woensdag 15 oktober 2014 een nationale herdenkingsplechtigheid te organiseren; • een federaal meerjarenprogramma (2014-2018) voor de herdenking rond drie thema's collectief geheugen, vredesinspanningen, solidariteit en partnerschap uit te werken, in nauwe samenwerking met de gemeenschappen en gewesten, alsook met de buurlanden, • een organisatiecomité op te richten dat verantwoordelijk is voor de coördinatie en de budgettaire aspecten en twee operationele werkgroepen overkoepelt één voor de nationale herdenkingsplechtigheid en een andere voor het meerjarenprogramma voor de herdenking en om de heer Paul Breyne als commissaris-generaal aan te wijzen van bij het verstrijken van zijn mandaat Hij zal het voorzitterschap van het organisatiecomité waarnemen en worden bijgestaan door een adjunct <p>Op 23 maart 2012 besliste de federale ministerraad over</p> <ul style="list-style-type: none"> • de globale organisatiestructuur (federale regering/ interkabinettenwerkgroep / het organisatiecomité – opdrachten en samenstelling / de werkgroepen ceremonie en federaal programma –

- opdrachten en samenstelling),
- de aanwijzing van de heer Jean-Arthur Régibeau, directeur-generaal bij de FOD Buitenlandse Zaken, tot adjunct-commissaris-generaal

Daarnaast werden er nog afspraken gemaakt rond de verslaggeving en het ten laste nemen van de kosten

Opmerkingen

FGG 03 Met de federale regering afspraken maken over de inventarisatie, bewaring en ontsluiting van bronnen en archieven

Beleidsdomein/rubriek	FFG
Initiatiefnemer	CJSM, PGO, federaal
Actoren	
Streefdatum/frequentie	doorlopend
Laatste stand van zaken	<p>Op 27 februari stuurde minister-president een brief naar zijn collega's van de federale regering en de van de Franse en Duitstalige Gemeenschap met een vraag tot afspraken te maken rond de eeuwherdenking. Concrete afspraken over inventarisatie, bewaring en ontsluiting zijn er momenteel nog niet</p> <p>In het voorjaar 2012 worden provinciale workshops gepland rond cultureel-erfgoedwerking in het kader van de herdenking. De wetenschappelijke expertise van het SOMA wordt betrokken bij het opzet en de organisatie. Luc Vandeweyer van het Algemeen Rijksarchief zal een vormingssessie verzorgen over het omgaan met historisch bronnenmateriaal van de Eerste Wereldoorlog</p> <p>Contacten met de Koninklijke Bibliotheek (KBR) inzake digitaliseringsproject Europeana 1914-1918 (cfr. voorstelling van het project op het Vlaams Europeana Platform van 18 oktober 2011)</p>
Historiek	<p>Het projectsecretariaat onderhoudt op regelmatige basis contact met de federale coordinator Jan Breyne. Zo was hij aanwezig op het door het Departement internationaal Vlaanderen georganiseerde diplomatieke overleg in 2010 en 2011.</p> <p>Op de federale ministerraad van 4 november 2011 werd Paul Breyne, actueel gouverneur van West-Vlaanderen aangesteld als commissaris-generaal voor de herdenking WO I.</p> <p>Daarnaast heeft het projectsecretariaat in het kader van zijn algemene informatieronde ook contacten gehad met federale instellingen zoals het Rijksarchief, het Instituut voor Veteranen, SOMA.</p> <p>Ten slotte wordt met de federale instanties wordt op projectbasis samengewerkt. Zo werden het Rijksarchief en SOMA betrokken bij studiedagen die het Projectsecretariaat "100 jaar Grote Oorlog (2014-18)" organiseert rond "Erfgoed, herdenking en herinnering". Het Koninklijk Legermuseum (dat ook instaat voor het beheer van de Dodengang te Diksmuide) participeert aan de opmaak van de studieopdracht van het Herinneringspark 2014-18 en leverden zij waardevolle informatie aan voor het multidisciplinaire erfgoedonderzoek dat werd uitgevoerd door de Vlaamse Overheid als eerste stap binnen de Vlaamse strategie "Erfgoed van de Grote Oorlog".</p>

Opmerkingen

FGG 04 Samenwerking met defensie inzake de burgerlijke en militaire begraafplaatsen

Beleidsdomein/rubriek	FFG
Initiatiefnemer	PGO, federaal
Actoren	Defensie, IV-NIOOO, Vlaamse administraties
Streefdatum/frequentie	doorlopend
Laatste stand van zaken	Op een vraag in de Belgisch Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft federaal minister Pieter De Crem geantwoord op 8 mei 2012 dat het IV-NIOOO de problemen van de Belgische begraafplaatsen in kaart heeft gebracht. Ze worden momenteel door de bevoegde dienst van de Defensiestaf geanalyseerd. De Dienst Oorlogsgraven heeft samen met de federale coördinator voor de Herdenking van de Eerste Wereldoorlog een dossier opgesteld waarin voor elke Belgische militaire begraafplaats een aantal suggesties en opmerkingen worden opgemaakt. Een kostenraming wordt opgemaakt. De begraafplaats Houthulst zou worden uitgekozen als uithangbord voor de andere militaire begraafplaatsen.
Historiek	<p>Het Instituut voor Veteranen - Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers staat in voor het beheer van de Belgische militaire begraafplaatsen.</p> <p>Op 25 januari 2010 heeft het toenmalig agentschap Ruimte en Erfgoed overleg gehad met het IV-NIOOO rond het beheer.</p> <p>Op 24 februari 2010 heeft minister Geert Bourgeois een overleg gehad met de federale coördinator rond het probleem van het onderhoud en ontsluiting van de Belgische militaire begraafplaatsen en monumenten.</p> <p>Op 26 januari 2011 heeft minister van Defensie, Pieter De Crem een actieplan aangekondigd voor de eerste semester van 2011. Bovendien kondigde hij een 'letter of agreement' aan tussen de gewestelijke overheden en Landsverdediging.</p> <p>In zijn nota van 19 mei 2011 wijst de federaal coördinator op het probleem van de toegankelijkheid van de Belgische begraafplaatsen waarbij op 10 november 2010 een rapport werd overgemaakt. Daarnaast is er overleg geweest met het IV-NIOOO o.m.v. over de begraafplaats in Houthulst. Door IV-NIOOO zal een voorstel worden uitgewerkt om op alle Belgische begraafplaatsen een aantal infrastructurele ingrepen te voorzien inzake onthaal, plannen en namenlijsten evenals het aanbrengen van borden met historische uitleg in vier talen.</p>
Opmerkingen	

FGG 06 Samenwerking met de Duitstalige Gemeenschap

Beleidsdomein/rubriek	FFG
Initiatiefnemer	PGO, Duitstalige Gemeenschap
Actoren	
Streefdatum/frequentie	doorlopend
Laatste stand van zaken	<p>Op 16 april 2012 heeft MP Karl-Heinz Lambertz schriftelijk laten weten bereid te zijn om de Flanders Fieldsverklaring te ondertekenen voor zover ook de andere entiteiten in België dit doen.</p> <p>Veder heeft DiV/PGO, in het kader van het intra-Belgisch overleg, contacten met de Duitstalige Gemeenschap.</p>
Historiek	Op 11 november 2011 heeft het projectsecretariaat een informeel contact gehad met Alexander Homann, vertegenwoordiger van de Duitstalige Gemeenschap te Brussel.
Opmerkingen	

FGG 07 Samenwerking met het Brussels Gewest

Beleidsdomein/rubriek	FFG
Initiatiefnemer	PGO; BH Gewest
Actoren	
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	<p>Op 31 mei 2012 heeft PGO een uiteenzetting gegeven van de Vlaamse plannen tijdens een vergadering van de stuurgroep van het Brussels Gewest belast met de voorbereiding van de eeuwherdenking</p> <p>In het raam van het intra-Belgisch overleg heeft DiV/PGO contacten met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.</p>
Historiek	
Opmerkingen	Het verslag dd 31/5/2012 wordt bijgehouden door PGO

Leefmilieu, natuur en energie

LNE 01 Het beheren, onderhouden en optimaliseren van de toegangswegen naar WOI-sites in domeinen van het Agentschap Natuur en Bos

Beleidsdomein/rubriek	LNE
Initiatiefnemer	Agentschap Natuur en Bos
Actoren	
Streefdatum/frequentie	In functie van de planning en de termijnen opgenomen in het ANB-actieplan
Laatste stand van zaken	Het Agentschap Natuur en Bos draagt bij in enkele van de strategische projecten uit het Herinneringspark 14-18 De uit te voeren werken worden in kaart gebracht en vertaald naar tijd en budget in een actieplan.
Historiek	Dit gaat vooral over ontsluitingswegen (wandelpaden) die door de ANB-domeinen zullen gaan (Viconia-kleiputten, Polygoonbos)
Opmerkingen	Binnen ANB is medio 2012 het '100 jaar Groote Oorlog' opgestart als onderdeel van de aandacht voor 'goed gastheerschap in natuur'. Dit moet inspanningen en de diverse acties die ANB plant richting 2014-2018 intensifieren, stroomlijnen en coördineren. Ook de opvolging van deze actie behoort tot dit deelproject De effectieve planning en realisatie van de ingrepen zijn de verantwoordelijkheid van de terreinbeheerders

LNE 02 Rekening houden met het militair erfgoed bij de opmaak van inrichtingsplannen van de ANB domeinen (Cabour, de duinen, Polygoonbos,...)

Beleidsdomein/rubriek	LNE
Initiatiefnemer	Agentschap Natuur en Bos
Actoren	
Streefdatum/frequentie	In functie van de planning en de termijnen opgenomen in het ANB-actieplan
Laatste stand van zaken	Het project '100 jaar Groote Oorlog' brengt het aanwezige militair erfgoed, aanwezig in ANB-domeinen in kaart. Als element van een multifunctioneel beheer wordt, in verhouding tot het belang van relict en in functie van de kansen voor het project, de aandacht voor het militaire erfgoed ingebracht in de inrichtingsplannen. De uit te voeren werken worden in kaart gebracht en vertaald naar tijd en budget in een actieplan
Historiek	
Opmerkingen	Binnen ANB is medio 2012 het '100 jaar Groote Oorlog' opgestart als onderdeel van de aandacht voor 'goed gastheerschap in natuur'. Dit moet inspanningen en de diverse acties die ANB plant richting 2014-2018 intensifieren, stroomlijnen en coördineren. Ook de opvolging van deze actie behoort tot dit deelproject De effectieve opmaak van inrichtingsplannen zijn de verantwoordelijkheid van de terreinbeheerders

LNE 03 Ontwikkeling van een attractief toeristisch product met betrekking tot WO1 en het landschap toen en nu

Beleidsdomein/rubriek	LNE
Initiatiefnemer	Agentschap Natuur en Bos
Actoren	
Streefdatum/frequentie	In functie van de planning en de termijnen opgenomen in het ANB-actieplan
Laatste stand van zaken	<p>Het project '100 jaar Groote Oorlog' ontwikkelt en plant een reeks initiatieven met toeristische inslag die vertrekken vanuit de verhalen die de relatie van bos, natuur en landschap met WO1 en met de mensen aan en achter het front zichtbaar maken</p> <p>Voor de ANB-domeinen die militair strategisch of maatschappelijk een belangrijke rol hebben gespeeld tijdens WO1 wordt een geïntegreerd toeristisch verhaal uitgewerkt</p> <p>Samen met partners worden afspraken gemaakt en initiatieven opgezet om die toeristische producten te ontwikkelen en te beheren</p> <p>Een globaal en overlegd ANB-actieplan wordt voorbereid tegen eind 2012</p> <p>Het projectvoorstel vanuit de VBC De Otter wordt op dit ogenblik herbekeken in samenspraak met de stad Diksmuide en in functie van het globale pakket</p>
Historiek	<p>Vanuit het VBC De Otter (ANB, NP en RL) zal een projectvoorstel hierover worden ingediend. Momenteel is men dit nog aan het uitwerken (indienen tegen 1/2/2012).</p>
Opmerkingen	<p>Binnen ANB is medio 2012 het '100 jaar Groote Oorlog' opgestart als onderdeel van de aandacht voor 'goed gastheerschap in natuur'. Dit moet inspanningen en de diverse acties die ANB plant richting 2014-2018 intensifieren, stroomlijnen en coördineren.</p> <p>De ontwikkeling van een globaal toeristisch product die vertrekt vanuit de relatie tussen bos, natuur en landschap en WO1 is een van de belangrijke uitdagingen.</p> <p>Op basis van de inventarisatie en de ingeschatte potenties (tweede helft 2012), wordt tegen eind 2012 een globaal actieplan voor toeristisch gerichte initiatieven uitgewerkt</p> <p>Dit actieplan wordt vanaf 2013 uitgevoerd richting sleuteldata in het globale programma 2014-2018</p>

LNE04 Samenwerking tussen het Agentschap Natuur en Bos, Toerisme Vlaanderen en Westtoer

Beleidsdomein/rubriek	LNE
Initiatiefnemer	Agentschap Natuur en Bos
Actoren	Toerisme Vlaanderen, Westtoer
Streefdatum/frequentie	In functie van de planning en de termijnen opgenomen in het ANB-actieplan
Laatste stand van zaken	<p>Een versterkte afstemming tussen ANB met Toerisme Vlaanderen en Westtoer is een van de primaire actiepunten van het project '100 jaar Grote Oorlog' dat binnen ANB is opgestart</p> <p>De samenwerking met Toerisme Vlaanderen stoelt mee op het bestaande samenwerkingsprotocol</p> <p>Die afstemming moet leiden tot een actieve samenwerking tussen de partners met het oog op het onderbouwd realiseren van een/het toeristisch totaalpakket Dit maakt deel uit van het ANB-actieplan</p>
Historiek	
Opmerkingen	<p>Binnen ANB is medio 2012 het '100 jaar Grote Oorlog' opgestart als onderdeel van de aandacht voor 'goed gastheerschap in natuur' Dit moet inspanningen en de diverse acties die ANB plant richting 2014-2018 intensifiëren, stroomlijnen en coördineren</p> <p>Het zoeken naar partnerschappen en samenwerking met de diverse spelers op het terrein is een prioritair aandachtspunt</p> <p>Samenwerking met Toerisme Vlaanderen en Westtoer is hierin een prioriteit</p>

LNE 05 De Vlaamse Landmaatschappij voorziet specifieke maatregelen inzake restauratie en consolidatie van oorlogsrelicten en de recreatieve ontsluiting ervan

Beleidsdomein/rubriek	LNE
Initiatiefnemer	VLM
Actoren	
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	<p>1 Militaire veldkeuken Gapaard (Lo-Reninge)</p> <p>De VLM is zelf eigenaar van een weilandperceel in Lo-Reninge met de restanten van een gebouwtje dat in de Eerste Wereldoorlog fungeerde als Belgisch militaire veldkeuken Dit inmiddels beschermd monument werd in der minne aangekocht in functie van de toekomstige ruilverkaveling Pollinkhove De bouwfysische toestand van deze veldkeuken is slecht en een restauratie dringt zich op In het kader van de werking rond WO1-erfgoed, mede ingegeven vanuit de nakende herdenking van 100 jaar Eerste Wereldoorlog, is de Stad Lo-Reninge vragende partij om een project uit te werken rond deze site Voor de veldkeuken zal de gemeente bij Onroerend Erfgoed een restauratiepremie aanvragen voor de restauratie van het gebouwtje; mits de aankoop van het gebouwtje van de VLM (verkoop goedgekeurd dd 27 juni 2012 Raad van Bestuur VLM) Voor de uitvoering van de omgevingswerken (o m aanleg van enkele parkeerplaatsen en plaatsing infoborden) wordt een project ingediend bij het provinciaal netwerk Oorlog en Vrede (100 jaar Grote Oorlog).</p> <p>De VLM gaf eerder haar toestemming als eigenaar aan de gemeente tot realisatie van deze inrichtingsmaatregelen De uiteindelijke bedoeling is om het weilandperceel (geheel of gedeeltelijk) als maatregel van landinrichting in het kader van de</p>

ruilverkaveling Pollinkhove toe te delen aan de Stad Lo-Reninge.

2. Duitse munitiedepots Aanwijssputten (Beernem)

Het bosreservaat Aanwijssputten ligt in het natuurinrichtingsproject Biscopveld. Ten zuiden van de vijvers resteren 4 kleinere munitieopslagplaatsen uit de Eerste Wereldoorlog. Mits goedkeuring van het natuurinrichtingsproject door de bevoegde minister, zullen in 2013 de munitiedepots vrijgemaakt worden van bladval. De grote beuken die op de omringende aarden walletjes zijn geplant, worden verwijderd.

3 Militair domein Vloethemveld (Zedelgem)

Het voormalig militair domein Vloethemveld (Zedelgem/Jabbeke) fungeerde in de Eerste Wereldoorlog als Duits munitiedepot. In september 2012 wordt een historisch onderzoek opgestart naar de militair-historische erfgoedwaarden (inrichtingsplan Vloethemveld-Moubek).

4 Colloquium "Het erfgoed van de Eerste Wereldoorlog in een ruimtelijk perspectief"

Op dit colloquium (leper, 2 maart 2012) verzorgde De Vlaamse Landmaatschappij Regio West een workshop "Landschapontwikkeling onderzoek, ruimtelijke planning, inrichting en beheer" met als case het in landinrichting uitgevoerde consolidatieproject voor de oorlogsrestanten langs de Frontzate (Frank Debeil, projectleider inrichtingsplan oude spoorwegbedding Nieuwpoort-Diksmuide).

Historiek

De Vlaamse Landmaatschappij heeft al heel wat initiatieven genomen in dit kader, vnl m b t het meenemen van het aspect van de Eerste Wereldoorlog in de lopende projecten in de Westhoek. Deze situeren zich op het niveau van het restaureren/consolideren van oorlogsrelicten en de recreatieve ontsluiting ervan. In het nabije verleden is er gewerkt rond de oorlogsrestanten langs de Frontzate, de integratie van WO1-gerelateerde landschapskunstprojecten en de inrichting van de voormalige Belgisch militaire begraafplaats te Reninge.

Opmerkingen

Landbouw en visserij

LV 01

Een pakket aan activiteiten ontwikkelen waarbij de evolutie van de landbouw en de visserijsector tijdens WOI centraal staat alsook de ontwikkelingen op het vlak van voedselvoorziening

Beleidsdomein/rubriek	LV
Initiatiefnemer	LV
Actoren	LV, ICAG
Streefdatum/frequentie	doorlopend
Laatste stand van zaken	<p>Voor de herdenking van "De Grote Oorlog" (2014-2018), een kerninitiatief van de Vlaamse Regering, sloten het departement Landbouw en Visserij (L&V) en het Interfacultair Centrum Agrarische voor Geschiedenis (ICAG, KULeuven) een samenwerkingsovereenkomst. In 2012 wordt het basisonderzoek over de landbouw- en visserijsector tijdens de Eerste Wereldoorlog verder gezet en worden de nodige contacten gelegd ter voorbereiding van de publieksactiviteiten en de realisatie van enkele eindproducten. Hieronder volgt een beknopt overzicht van de werkzaamheden tijdens de eerste helft van 2012 en de plannen voor de toekomst.</p> <p>Het ICAG bereidt een gids voor die onderzoekers en andere geïnteresseerden kan leiden naar waardevolle archieven en bronnen m.b.t. het thema "landbouw, voeding en WOI" en die worden bewaard in België. Ook de relevante literatuur wordt opgelijst en verzameld. Deze gids zal tegen het einde van 2012 klaar zijn. Er wordt dan bekeken hoe deze zal worden verspreid (digitaal, papieren versie of als boekje).</p> <p>Op basis van dit onderzoek wordt tevens een syntheseset tekst geschreven die in grote lijnen de impact van de Eerste Wereldoorlog op landbouw en voeding analyseert. Ook deze tekst zal klaar zijn tegen einde 2012. Deze tekst zal als uitgangspunt dienen voor een publieksvriendelijke publicatie (die in 2014-2015 zal verschijnen) en voor andere eindproducten en activiteiten die door ICAG en het departement Landbouw en Visserij zullen worden georganiseerd (zoals fietstochten), en uiteraard ook door andere verenigingen.</p> <p>Dit voorbereidend onderzoek is ook een basis voor het schrijven van enkele kleinere bijdragen. Hieronder sommen we er enkele op. Naar alle waarschijnlijkheid zullen we in de toekomst nog meer worden gevraagd door andere organisaties om een bijdrage te leveren.</p> <p>Het ICAG zal meewerken aan een speciaal nummer van De Grote Rede, het publiekstijdschrift van het VLIZ over "De Eerste Wereldoorlog en de zee". ICAG maakt een bijdrage over de visserijsector en de visconsumptie tijdens WOI. Publicatie is voorzien in het najaar van 2013. Dit tijdschrift verschijnt in het Nederlands, Frans, Duits en Engels en zal een oplage kennen van ongeveer 7000 exemplaren.</p> <p>In samenwerking met L&V verschijnt er in 2012 en volgende jaren een artikelenreeks over landbouw en WOI in 'Landgenoten', het magazine voor boer en tuinder.</p> <p>In het november 2012 verschijnt er op Het Virtuele Land (de erfgoedbank van ICAG) een verhaal over landbouw, visserij, voeding en de Eerste Wereldoorlog. Ook hier is het de bedoeling om een groot publiek aan te spreken. De volgende jaren zal telkens in november een nieuwe bijdrage rond dit thema op de website worden gepubliceerd.</p> <p>Om zoveel mogelijk actoren samen te brengen en om een breed draagvlak te creëren, opteren L&V en ICAG voor de organisatie van een contactdag. Op dit ontmoetingsmoment worden al een aantal onderzoeksresultaten voorgesteld en worden een aantal concrete publieksactiviteiten voorgesteld. De contactdag richt zich zowel naar heemkundigen, plattelandsgidsen en andere erfgoedactoren als naar professionals uit de landbouwsector zelf. Het ICAG en L&V opteren voor een dagvullend programma. In de voormiddag komen enkele inhoudelijke aspecten aan bod (2/3-tal) in de vorm van enkele korte lezingen, na de middag worden een aantal praktijkvoorbeelden toegelicht (5-tal). Afsluiten gebeurt met een receptie. De studiedag wordt georganiseerd in het najaar van 2012. Wanneer deze bijeenkomst</p>

een succes is, kunnen we deze bijeenkomst de volgende jaren herhalen. Op deze contactdag polsen we bij de aanwezigen ook naar de bereidheid om in 2015-2016 een gemeenschappelijk publieksprogramma te realiseren.

Elk jaar zal ICAG in haar Seminarierreeks een academicus uitnodigen om de resultaten van zijn/haar nieuw onderzoek rond Wereldoorlog I, landbouw en voeding toe te lichten. Voorjaar 2012 bracht prof. Anton Vrints van de Universiteit Gent een lezing over voedselreilen tijdens de oorlog.

De mogelijkheid om met andere organisaties een gemeenschappelijk programma op te zetten rond Wereldoorlog I wordt ook begin juli bekeken op de adviesraad van ICAG. Informele contacten wezen alvast op een positieve reactie. Zo werden reeds met het VIOE, het Bakkerijmuseum Veurne, de stad Waregem (i.v.m. paardenerfgoed), Toerisme Leiestreek en enkele erfgoedcellen de mogelijkheden tot samenwerking afgetoetst.

Er namen tevens al een aantal organisaties zelf contact op met ICAG om een eventuele samenwerking op poten te zetten. Paszar zag een samenwerking wel zitten maar gaf aan om voorlopig de contactdag af te wachten. Plattelandsacademie en Landelijke Gilden West-Vlaanderen waren eveneens geïnteresseerd in een mogelijke samenwerking. Zij wensden de herdenking van WO I te integreren in hun reguliere activiteiten. Ook de publiekswerking van Inagro, 'Onthaal op de boerderij', zag een mogelijke samenwerking zitten. Tot slot organiseert de gemeente Pittem een theaterwandeling over WO I met scènes op een boerderij waarbij de thema's voedselbedeling en opvoeding van dieren aan bod komen. De gemeente was bereid om een aantal scènes op andere activiteiten te spelen.

Masterstudenten geschiedenis en (toegepaste) economie van de KU Leuven en de HU Brussel worden in 2012 en de volgende jaren aangemoedigd om hun meesterproef te maken over een onderwerp dat gerelateerd is aan de impact van de Eerste Wereldoorlog op landbouw, visserij en voeding.

Historiek

Doelstellingen

Met dit onderzoeks-, publicatie- en tentoonstellingsproject willen we het brede publiek op het platteland bereiken: jongeren en ouderen die geïnteresseerd zijn in het verleden en het erfgoed van het Vlaamse platteland, de eigen regio, het eigen dorp, en dan vooral de invloed die uitging van de Eerste Wereldoorlog op de ontwikkeling van de landbouw en visserij en het overheidsbeleid. Tevens worden een aantal eindproducten aangemaakt die ook landbouwers kunnen verspreiden. De voornaamste doelstellingen van deze actie zijn:

- een aantal concrete publieksactiviteiten en eindproducten ontwikkelen, die de inbreng van het beleidsdomein Landbouw & Visserij vertegenwoordigen tijdens de herdenking "De Grote Oorlog" 2014-2018, een initiatief van de Vlaamse regering,
- een betere kijk krijgen op de ontwikkelingen in de jaren 1910-1920, met focus op de invloed van de Eerste Wereldoorlog op het platteland en de landbouw- en visserijsector, en deze inzichten doorgeven aan een breder publiek met oog voor de actualiteit,
- samenwerking creëren rond erfgoed en geschiedenis van het plattelandsleven en de landbouw in Vlaanderen op lokaal niveau,
- plattelandsbevolking en landbouwers sensibiliseren rond het belang en de waarde van hun "eigen" erfgoed,
- lokale erfgoedwerking versterken via kwaliteitsvol aanbod (expo en boek), een Vlaams en internationaal samenwerkingsverband creëren rond dit thema.

Voorgestelde activiteiten

Over de landbouw- en visserijsector tijdens de Eerste Wereldoorlog is momenteel zeer weinig informatie beschikbaar. Tot op heden is er weinig wetenschappelijk onderzoek verricht. Het is dan ook belangrijk dat we onze kennis over de Eerste Wereldoorlog en de landbouw en voedselproblematiek grondig uitbreiden via onderzoek, archiveren, etc. De jaren vóór 2014 wordt vooral ingezet op kennisopbouw: ontwikkelen van onderzoek, actoren samenbrengen en de uiteindelijke activiteiten/eindproducten voor de herdenkingsperiode voorbereiden. Omdat tijdens het eerste jaar van de herdenkingsperiode heel wat grote activiteiten zullen worden georganiseerd, wordt ervoor geopteerd om pas in 2015 de eerste

publieksactiviteiten te lanceren

Hieronder worden de geplande activiteiten en eindproducten kort beschreven

- Een uitgebreid onderzoeksrapport over landbouw en voeding tijdens WOI. Dit rapport dient als basis voor diverse publieksgerichte eindproducten en activiteiten. Dit rapport is openbaar en wordt bezorgd aan alle partners binnen het samenwerkingsverband.
- Een wetenschappelijk onderbouwde, maar toegankelijke publicatie over landbouw en voeding tijdens WOI. De informatie en conclusies uit deze studie worden via enkele info- en vormingsmomenten doorgegeven aan heemkundigen en landbouw/plattelandsgidsen. Hiertoe wordt een samenwerking opgezet met onder meer Heemkunde Vlaanderen, gidsenbond West-Vlaanderen, KVLV en Landelijke gilden.
- Een of meerdere kleine folders/brochures die kunnen verspreid worden bij land- en tuinbouwers die bijvoorbeeld hoevetoeisme aanbieden of inzetten op hoeveverkoop, in de Westhoek en elders in Vlaanderen. Via deze weg leren toeristen/recreanten/consumenten iets over de gevolgen van de Eerste Wereldoorlog op de landbouwsector, het platteland en over onze eetgewoonten. In deze folders/brochures kan ook een suggestie voor een wandeling of fietstocht worden opgenomen. Mogelijke thema's hierbij zijn impact van de oorlog op het landschap, de oorlogskeuken, wederopbouwboerderijen, etc.
- Een rondreizende tentoonstelling. Deze expo kan op verschillende plaatsen in Vlaanderen worden opgebouwd. Lokale initiatiefnemers kunnen er ook hun eigen "verhaal" naast bouwen. Eventueel biedt ICAG hierbij (inhoudelijke) ondersteuning. Samen met de expo ontwikkelt ICAG ook een educatief pakket voor het basisonderwijs. Er wordt vooral gemikt op samenwerking met landbouw- en plattelandscentra, rurale erfgoedcellen, heemkundige kringen, etc. Deze organisaties worden op regelmatige basis samengebracht om de stand van zaken te bespreken. Basisinfo over de expo en het educatief pakket worden aangeboden via een speciale website.
- Een internationaal, wetenschappelijk congres over landbouw, voeding en de Eerste Wereldoorlog in Europa (1910-1920). In de marge van dit congres wordt ook een publieksdag georganiseerd. Beide activiteiten worden georganiseerd in het nieuwe bezoekerscentrum van de gemeente Heuvelland aan de voet van de Kemmelberg.

Timing

2011

- In 2011 wordt gestart met het in kaart brengen van relevante nationale en internationale literatuur m.b.t. het thema Eerste Wereldoorlog, landbouw en voeding. Er wordt ook bekeken welke archieven en archiefondsen beschikbaar zijn in België en eventueel in het buitenland.
- Er worden contacten gelegd met experts in binnen- en buitenland. De volgende jaren kunnen zij worden uitgenodigd om een lezing te komen geven in het kader van de ICAG-Seminarie reeks of voor het wetenschappelijk congres (in 2015).
- In 2011 wordt een plan van aanpak ontwikkeld voor de volgende jaren.
- Opstart stuurgroep: aantal relevante actoren en organisaties worden uitgenodigd om het project van nabij op te volgen: mensen van departement Landbouw en Visserij, ICAG/CAG, onderzoeksinstituten, erfgoedverenigingen, landbouw/plattelandsector.
- Studenten worden aangemoedigd om een meesterproef te maken rond het thema WOI, landbouw en voeding. In 2010-2011 is er alvast één student die haar meesterproef maakt over de veeteelt in België in de jaren 1910-1920.
- bijwonen vergaderingen centrale projectgroep
- rondvraag naar interesse om rondreizende expo te ontvangen

2012

- bijwonen vergaderingen centrale projectgroep en rapportering aan beleidsdomein
- verder uitwerken onderzoek: bezoek archieven, doornemen relevante

Literatuur

- bijeenkomsten met stuurgroep en met organisaties die de rondreizende expo zullen ontvangen
- begeleiding meesterproeven rond het thema landbouw, voeding en WOI
- organisatie lezing(en) rond Eerste Wereldoorlog, in het kader van de ICAG-Seminariereeks

Opmerkingen

Hieronder volgt een indicatieve chronologische timing voor de volgende jaren

2013

- bijwonen vergaderingen centrale projectgroep en rapportering aan beleidsdomein
- verder uitwerken onderzoek bezoek archieven, doornemen relevante literatuur
- redactie publieksvriendelijke publicatie en ontwikkeling concept rondreizende expo
- bijeenkomsten met stuurgroep en met organisaties die de rondreizende expo zullen ontvangen verder afstemmen programma
- voorbereiding internationaal congres opstellen en rondsturen "call for papers", contacteren uitgeverij
- begeleiding meesterproeven rond het thema landbouw, voeding en WOI

2014

- bijwonen vergaderingen centrale projectgroep en rapportering aan beleidsdomein
- voorbereiding internationaal congres selectie van ingestuurde abstracts, contacten met auteurs, opvolging gesprekken met uitgeverij, voorbereiding praktische organisatie
- begeleiding meesterproeven rond het thema landbouw, voeding en WOI
- redactie en afwerking onderzoeksrapport
- redactie publieksvriendelijke publicatie
- ontwikkeling concept rondreizende expo; voorbereiding communicatie, redactie bijhorend educatief pakket, aanmaak website
- bijeenkomsten met stuurgroep en met organisaties die de rondreizende expo zullen ontvangen verder afstemmen programma

2015

- bijwonen vergaderingen centrale projectgroep en rapportering aan beleidsdomein
- voorstelling publieksvriendelijke publicatie en aftrap rondreizende expo (voorjaar)
- voorstelling brochures/folders voor aanbieders hoevetoerisme (inclusief suggesties wandelingen, fietstochten) (voorjaar)
- Internationaal congres "Agriculture, Food and the First World War in Europe, 1910-1920"
- begeleiding meesterproeven rond het thema landbouw, voeding en WOI

2016, en eventueel de volgende jaren

- bijwonen vergaderingen centrale projectgroep en rapportering aan beleidsdomein
- begeleiding meesterproeven rond het thema landbouw, voeding en WOI
- opvolging rondreizende expo in Vlaanderen (opzetten en afbreken, inhoudelijke ondersteuning, etc.)
- redactie en eindredactie publicatie lezingen internationaal wetenschappelijk congres

LV 02 Binnen LEADER, het Europees subsidieringsprogramma voor plattelandsontwikkeling wordt aandacht besteedt aan WOI-projecten

Beleidsdomein/rubriek	LV
Initiatiefnemer	LV, VLM
Actoren	Europese Unie, LEADERregio's, VLM
Streefdatum/frequentie	Doorlopend
Laatste stand van zaken	<p>Januari 2012. Via het Ruraal Netwerk werd een bevraging gedaan bij de Leader-groepen of er projecten op stapel staan voor de herdenking van WOI</p> <p>Leader-projecten WOI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leadergroep MarkAante Kempen (Antwerpen) 2 projecten 'Aanvraag om nooit meer te vergeten' en 'Heemkundige werkgroep Zondereigen' • Leadergroep Meetjesland Leie Schelde (Oost-Vlaanderen) Battlefield Tourism • Leadergroep Westhoek (West-Vlaanderen) projecten via Toerisme Vlaanderen en de Provincie (Netwerk Oorlog en Vrede), infrastructuurprojecten en evenementenprogramma Gone West • Leadergroep Tielts Plateau (West-Vlaanderen) 2 projecten 'Gecamoufleerde bunker en herdenkingssite markt Beernem Oedelgem' en Treinwagon met publiek toegankelijk documentatiecentrum • TPA (Antwerpen) 'Antitankgrachten rond Antwerpen' (As III) • Kempens Landschap vzw (Antwerpen) 'renovatie toegangsbrug Fort van Duffel' (AS III)
Historiek	<p>Comeet, cultuuroverleg Meetjesland heeft een Leaderproject lopen, getiteld "100 jaar Grote Oorlog – Herinneringen in het Meetjesland" Hierbij richt men zich op een educatieve ontsluiting van het Meetjeslandse oorlogserfgoed (onderzoek, studiedag, digitale themaroutes (o a over Dodendraad), expo, fotoboek,)</p> <p>Dit project werd goedgekeurd door de Plaatselijke Groep Meetjesland-Leie-Schelde en ging van start op 1 januari 2011. Het totale projectbedrag bedraagt 76.023,69 euro, waarvan 45 390,90 euro door Leader wordt ingebracht</p>
Opmerkingen	<p>Meer info op de website van COMEET</p> <p>http://www.comeet.be/productdetail.php?lang=NL&itemno=251&catid=113&articleno=583&pos=1</p>

Onderwijs en vorming

OV 01 Inzetten op vredeseducatie en voorbeelden in de kijker zetten

Beleidsdomein/rubriek	Departement O&V, AOC (Agentschap voor Onderwijscommunicatie) en AKOV (Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming)
Initiatiefnemer	Departement O&V, AOC en AKOV
Actoren	Departement O&V, AOC, AKOV, BCH (Bijzonder Comité voor Herinneringseducatie), pbd (pedagogische begeleidingsdienst)
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	<p>Opmaak herdenkingsprogramma. Binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming is een werkgroep opgericht waarin alle bij dit thema betrokken entiteiten vertegenwoordigd zijn. het agentschap Onderwijscommunicatie (AOC), het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs (AKOV) en het departement Onderwijs en Vorming. Het Bijzonder Comité Herinneringseducatie (BCH) wordt, gezien zijn expertise, ervaring en netwerken, eveneens als partner opgenomen in deze werkgroep. Zij zullen o.a. worden ingeschakeld in het opsporen en verspreiden van praktijkvoorbeelden.</p> <p>In 2012 wordt gestart met de opzet van een actieprogramma vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Hierbij zal worden samengewerkt met relevante actoren op het terrein. Er zal gefocust worden op acties in de herdenkingsperiode 2014-18, maar tegelijkertijd wordt gestreefd naar projecten die een blijvende meerwaarde opleveren voor jongeren in de ontwikkeling van het historisch bewustzijn, hun internationale oriëntatie en het belang van het respect voor mensenrechten en democratie voor de samenleving.</p> <p>Voor het Belgisch voorzitterschap van The International Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research (maart 2012-maart 2013) heeft het BCH een film gemaakt met praktijkvoorbeelden herinneringseducatie. Ook WOI kwam hierin aan bod. Deze film zal na het voorzitterschap via het BCH en de onderwijskanalen verspreid worden.</p>
Historiek	Voor het Belgisch voorzitterschap van The International Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research (maart 2012-maart 2013) heeft het BCH een film gemaakt met praktijkvoorbeelden herinneringseducatie. Ook WOI kwam hierin aan bod. Deze film zal na het voorzitterschap via het BCH en de onderwijskanalen verspreid worden.
Opmerkingen	De pbd's hebben het meest zicht op relevante praktijkvoorbeelden, zij zullen zeker mee moeten worden ingeschakeld.

OV 04 Initiatieven ontwikkelen die de basiskennis en basisinzichten over WO I aanscherpen

Beleidsdomein/rubriek	Departement O&V, AOC en AKOV
Initiatiefnemer	Departement O&V, AOC en AKOV
Actoren	Departement O&V, AOC, AKOV, BCH en pbd's
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	Het programmasecretariaat in West-Vlaanderen werd aangevuld met twee gedetacheerde leerkrachten voor de educatieve invulling van het West-Vlaamse Gone Westprogramma. Dit programma zal worden afgestemd op de overige acties van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming verspreiding praktijkvoorbeelden, overleg over de leerplannen, .
Historiek	
Opmerkingen	Zowat alle andere acties dienen eigenlijk ter ondersteuning van deze doelstelling

OV 07 Specialisatie inzake WO I in het universitair onderwijs mogelijk maken

Beleidsdomein/rubriek	Departement O&V, AOC en AKOV
Initiatiefnemer	
Actoren	
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	Het Junior College aan de KULeuven organiseert in 2012 een sessie rond WOI.
Historiek	Aan de KULAK werd in het academiejaar 2010-2011 een cursus Geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog gedoceerd Dit wordt tweejaarlijks in het curriculum aangeboden
Opmerkingen	

OV 08 Zorgen voor kwaliteitsvolle educatieve pakketten over WOI zowel in het basis-, secundair als in het hoger onderwijs

Beleidsdomein/rubriek	Departement O&V, AOC en AKOV
Initiatiefnemer	Departement O&V, AOC en AKOV
Actoren	Departement O&V, AOC, AKOV, BCH en pbd's
Streefdatum/frequentie	
Laatste stand van zaken	<p>Kwalitatieve educatieve pakketten. In de sector bestaat reeds zeer veel goed educatief materiaal Dit moet gecatalogeerd worden en toegankelijk gemaakt worden voor het brede onderwijsveld Verder moeten leemtes worden gedetecteerd en ingevuld (bijvoorbeeld materiaal voor specifieke doelgroepen) Het gaat dan zowel om kant en klare educatieve pakketten, als het beschikbaar stellen van archiefmateriaal en erfgoed (bijvoorbeeld door middel van digitalisering), en over terreinbezoeken en schoolreizen Ook een internationale insteek lijkt bijzonder zinvol door middel van schooluitwisselingen en internationale expertise</p> <p>Om de schoolgaande jeugd op een kwalitatieve en correcte wijze te informeren en onderwijzen over een thema als de Eerste Wereldoorlog, het beschikbare educatief uiteraard kwaliteitsvol zijn Het BCH heeft, in samenwerking met experts, een leidraad ontwikkeld, die aan deze belangrijke vereiste tegemoet wil komen Deze toetssteen is terug te vinden op de website van het BCH www.herinneringseducatie.be onder de rubriek 'adviseert' De 'toetssteen' is een</p>

reflectie-instrument waarmee iedereen die aan herinneringseducatie doet (schoolteams, individuele leraren, lerarenopleiders, begeleiders of educatieve medewerkers in organisaties) de eigen projecten en eigen materiaal kan toetsen en evalueren. In samenwerking met de Stichting Vredeseducatie te Utrecht wordt momenteel gewerkt aan een vertaling van dit document naar een online tool 'Start to Remember'. Deze zal binnenkort via de website van het BCH ter beschikking worden gesteld. De toetssteen is ook beschikbaar in het Engels.

Historiek Ontwikkeling toetssteen herinneringseducatie sj 2010-2011
 Ontwikkeling online tool toetssteen sj 2011-2012

Opmerkingen

OV 09 WO I als bijzonder thema in de uitwisselingsprojecten tussen scholen van de drie gemeenschappen van ons land

Beleidsdomein/rubriek	Departement O&V, AOC en AKOV
Initiatiefnemer	Prins Filipfonds op aangeven van ministerie van Onderwijs en Vorming
Actoren	Prins Filipfonds, de drie gemeenschappen en de uitwisselende scholen
Streefdatum/frequentie	Vanaf heden oproep voor uitwisseling 2012, frequentie: elk jaar de komende jaren
Laatste stand van zaken	De nieuwste oproep (mei/juni 2012) vanuit het Prins Filipfonds naar alle scholen van de Vlaamse gemeenschap, de Franse gemeenschap en de Duitstalige gemeenschap heeft bijzondere aandacht voor scholen die hun uitwisselingsproject willen organiseren in het kader van WO I. Scholen die hierrond werken zullen meer financiële middelen (deels ter beschikking gesteld door de drie gemeenschappen via het PFF) krijgen dan scholen die dit thema niet als invalshoek nemen. Om scholen aan te moedigen om dit thema te nemen wordt er extra informatie gegeven aan scholen en wordt hen ook de weg getoond naar mogelijke partners op het terrein (vredescentrum, in Flanders Fields, vzw Heemkunde Vlaanderen, BCH, ...).
Historiek	Op voorstel van de vertegenwoordiger van de Vlaamse gemeenschap ging de raad van beheer van het PFF akkoord om bij de schooluitwisselingen de komende jaren als bijzondere invalshoek WO I te nemen. Hiervoor brachten de drie gemeenschappen een aantal experts uit de drie landsdelen samen en werd de oproep naar scholen 2012 uitgebreid met een extra document.
Opmerkingen	Na het afsluiten van deze oproep (oktober 2012) en na de uitwisselingen zelf zal er gekeken worden of dit op deze manier tot succes leidde of dat er nog moet worden bijgestuurd.

Ruimtelijke ordening, wonen en onroerend erfgoed

RWO 01 Herinneringspark oplevering masterplan

Beleidsdomein/rubriek	RWO
Initiatiefnemer	PGO
Actoren	OE, RWO, TVL
Streefdatum/frequentie	2011
Laatste stand van zaken	<p>VOLTOOID</p> <p>Op 7 februari 2012 werd het eindresultaat van het Herinneringspark 2014-18 voorgesteld</p> <p>Het ontwerpteam, ontwikkelde een eenvoudig maar krachtig concept waarbij belangrijke landschappelijke sites, die worden versterkt en opgenomen in een netwerk, worden ingezet om het verhaal van de oorlog en van het landschap te vertellen.</p> <p>Om dit netwerk van sites uit te bouwen wordt o.a. gedacht aan enkele algemene grootschalige inrichtingsprincipes zoals</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het versterken van landschapsstructuren die een belangrijke rol speelden in WO I, • Het optimaliseren van een netwerk van overlappende uitzichts- en oriëntatiepunten met zicht op de frontzone, • Het markeren en vrijhouden van voor WO I belangrijke zichtlijnen en panorama's, • Het markeren van het voormalige niemandsland, • ... <p>Deze algemene inrichtingsprincipes werden aangevuld met kleinschalige en specifieke inrichtingsprincipes die handelen over de vormgeving en materialisering van sites op gebied van ontsluiting en bezoekbaarheid (o.a. paden, parkeerplaatsen), signalisatie en informatie (o.a. wegwijzers, borden en panelen), beleving (o.a. uitzichtspunten, reflectieplekken) en beplanting (markering en afscherming van plekken, lijnen of vlakken)</p> <p>Tenslotte werden deze algemene en specifieke inrichtingsprincipes getoetst en toegepast op een 40-tal sites in de Westhoek. Voor vijf van deze sites zijn, bij wijze van case study en na intensief overleg met de lokale besturen, gedetailleerde ontwerpvoorstellen opgemaakt. De omgeving van de IJzermonding in Nieuwpoort, het netwerk van sites tussen de IJzerdijk en de Frontzate in Diksmuide, het landschap van de derde slag bij Ieper, "the road to Passchendaele" in Zonnebeke, de Ieperboog en in rond Ieper en de Wijschateboog in Heuvelland. Voor de overige sites bleef de uitwerking beperkt tot het formuleren van een visievorming in de geest van het Herinneringspark.</p> <p>De integrale studie van het Herinneringspark 2014-18 is te downloaden op http://www.vlaanderen.be/int/artikel/studies</p> <p>Om een nog betere wisselwerking met relevante WO I-dossiers te realiseren wordt onderzocht hoe twee vervolgoopdrachten kunnen worden uitgewerkt: enerzijds het opstellen van een werkboek 'signalisatie en bebording', dat typografie, grafiek, vorm en materialen beschrijft, en tevens de methode van plaatsing weergeeft, en anderzijds de samenstelling van een typebestek en – meetstaat voor alle huisstijlelementen, zodat een uniforme toepassing over de hele frontstreek kan gerealiseerd worden.</p>
Historiek	<p>De studieopdracht van het Herinneringspark 2014-18 heeft als doel de opmaak van een conceptuele visie van een geïntegreerd en omvattend cultuuroeristisch project in de frontstreek in functie van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog.</p> <p>Het WO I landschap van de Westhoek is maar één onderdeel van een dynamisch cultuurlandschap dat de afgelopen 100 jaar tal van ingrijpende transformaties onderging. Deze evolutie heeft geleid tot een vervaging van de landschappelijke</p>

structuren die verwijzen naar de Eerste Wereldoorlog. Deze vervaging doet afbreuk aan de belevingswaarde en de herkenbaarheid van dit landschap. Door het Herinneringspark zal het WOI landschap als determinerende en verbindende factor opnieuw aan de oppervlakte worden gebracht en ontdekt worden door bezoekers én bewoners van de Westhoek.

EERSTE FASE INVENTARISATIE

Om een zo groot mogelijke synergie te genereren met al op stapel staande WOI gerelateerde projecten wordt in een eerste, fase een inventaris opgemaakt van alle lopende projecten en processen waar het Herinneringspark mee interfereert. Na een consultatie- en informatieronde bij lokale actoren werden uit de relevante projecten 5 case studies gedistilleerd.

- Nieuwpoort IJzermonding en aansluiting Frontzate (o.a. Ganzepoot)
- Diksmuide netwerk van sites tussen IJzerdijk en Frontzate (o.a. Dodengang, Oud-Stuivekenskerke, IJzertoren)
- Zonnebeke: "the road to passchendaele" (o.a. Polygon Wood, Tyne Cot)
- Ieper Ieperboog (o.a. Hill 60, Palingbeek)
- Heuvelland Mesenboog (o.a. Bayernwald, Spanbroekmolenkrater)

31/12/2010 Aanvang studie

13/01/2011 Werkgroep 01 plan van aanpak, planning

24/02/2011 Werkgroep 02 inventarisatie gerelateerde initiatieven

22/03/2011 Werkgroep 03 inventarisatie gerelateerde initiatieven, selectie case studies

29/03/2011 Stuurgroep 01: tussentijdse presentatie, bekrachtiging selectie case studies

TWEDE FASE ONTWERP

In een tweede fase heeft het ontwerpteam, in nauw overleg met de betrokken lokale actoren, ontwerpvoorstellen voor de 5 geselecteerde case studies uitgewerkt en inrichtingsprincipes voor de gehele Westhoek opgesteld.

27/04/2011 Werkgroep 04

28/04/2011 Ontwerpgroep veldbezoek Heuvelland & veldbezoek Diksmuide

26/05/2011 Ontwerpgroep workshop IJzertoren

27/05/2011 Ontwerpgroep veldbezoek en workshop Ieper

10/06/2011 Werkgroep 05 evaluatie veldbezoeken en workshops, opmaak stand van zaken

21/06/2011 Ontwerpgroep workshop Diksmuide & workshop Heuvelland

21/06/2011 Stuurgroep 02 tussentijdse presentatie

22/06/2011 Ontwerpgroep veldbezoek en workshop Zonnebeke

15/09/2011 Werkgroep 06 evaluatie veldbezoeken en workshops, opmaak svz

27/09/2011 Stuurgroep 03 tussentijdse presentatie, bekrachtiging algemene principes en ontwerpvoorstellen

28/10/2011 Ontwerpgroep veldbezoek en workshop Nieuwpoort

DERDE FASE UITWERKING

In de derde fase werden de definitieve ontwerpen uitgewerkt in een einddocument. Dit masterplan kan dan als referentiekader of leidraad gebruikt worden voor alle relevante WOI projecten.

13/12/2011 Stuurgroep 04 eindpresentatie

31/12/2011 Oplevering studie

Opmerkingen

RWO 02 Voorbereiden en indienen van het Werelderfgoed dossier bij UNESCO

Beleidsdomein/rubriek RWO

Initiatiefnemer RWO

Actoren RWO

Streefdatum/frequentie 2011-2012

Laatste stand van zaken **Internationale samenwerking**

De uitzonderlijke universele waarde van het erfgoed van de Grote Oorlog is niet exclusief voor Vlaanderen ze is terug te vinden van de Noordzee tot aan de Zwitserse grens. Een erkenning van de herdenkingssites van de Eerste Wereldoorlog is dan ook bij uitstek een transnationaal dossier. Om dit te realiseren werkt Vlaanderen momenteel een samenwerking met Wallonie en Frankrijk uit en bouwt aan een breed internationaal draagvlak.

De initiele contacten die in 2011 hieromtrent werden gelegd hebben geleid tot de creatie van een internationale werkgroep met de volgende leden:

Voor Vlaanderen

- Het agentschap Onroerend Erfgoed
- Het projectsecretariaat '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)'
- De Vlaamse vertegenwoordiging in Parijs

Voor Wallonie

- Le Département du Patrimoine

Voor Frankrijk

- De associatie van 12 Noord-Franse departementen 'Paysages et sites de mémoire de la Grande Guerre'
- Het ministerie van Cultuur en Communicatie

Deze werkgroep werkt momenteel een gemeenschappelijk kader uit dat als basis zal dienen voor een formele samenwerking tussen alle betrokken partners.

Daarnaast werd het UNESCO dossier veelvuldig toegelicht en besproken tijdens internationale contacten van het agentschap Onroerend Erfgoed, het projectsecretariaat '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)' en het Departement internationaal Vlaanderen teneinde een breed internationaal draagvlak voor dit dossier te genereren.

Wetenschappelijke ondersteuning

Om het wetenschappelijke debat rond deze UNESCO kandidatuur te voeren en te voeden werkt het projectsecretariaat '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)' en Onroerend Erfgoed nauw samen met het *World Heritage Tourism Research Network* (WHTRN), een internationaal netwerk van academici en experts op het gebied van UNESCO Werelderfgoed.

In samenwerking met deze partners werd in februari 2012 een meertalige internetenquête gelanceerd rond de herdenking van WO I. De bevraging blijft online tot 31 juli 2012.

Het doel van deze enquête is driedelig:

1. Nagaan hoe mensen over heel de wereld WO I herdenken,
2. Nagaan of en hoe mensen met verschillende culturele achtergronden de herdenking aan WO I en het erfgoed dat daarmee verbonden is waarderen,
3. Het in kaart brengen van de relatie tussen WO I erfgoed en toerisme.

Deze bevraging zal belangrijke informatie verschaffen om het UNESCO Werelderfgoed dossier te onderbouwen en te motiveren. De resultaten zullen in de 2^e helft van 2012 verwerkt worden tot een wetenschappelijk rapport.

Historiek

Vlaanderen heeft het plan opgevat om de getuigenissen van de Eerste Wereldoorlog

in de Westhoek als UNESCO Werelderfgoed voor te dragen. Deze Unesco kandidatuur is het sluitstuk, de 'kers op de taart' van het project "Erfgoed van de Grote Oorlog"

Deze WO I-gerelateerde UNESCO werelderfgoed kandidatuur zal niet gebaseerd zijn op de historische slagvelden, maar eerder op het hedendaagse herinneringslandschap dat eruit is ontstaan, en meer specifiek op de universele waarden dat dit herinneringslandschap uitdraagt. Dit is een belangrijke nuance, want het verschuift de nadruk van een generisch gegeven (oorlog) naar een uniek aspect (internationale herinnering en de universele waarden hieraan gekoppeld). Vlaanderen gelooft dat het hiermee een zeer krachtig concept heeft volledig in lijn met de doelstellingen van UNESCO

Het herinnerings- en herdenkingslandschap dat ontstaan is op de slagvelden van WO I is een uniek en waardevol gegeven:

- het is het gevolg van een globaal conflict zonder voorgaande dat het wereldbeeld volledig heeft hertekend,
- het is gecreeerd en wordt gedeeld door een internationale gemeenschap verspreid over de vijf continenten,
- het draagt een universele oproep tot duurzame vrede uit

Opmerkingen

RWO 04 De betrokkenheid van het brede publiek, waaronder kinderen en jongeren, bij WO I-erfgoed verhogen

Beleidsdomein/rubriek RWO

Initiatiefnemer OE

Actoren

Streefdatum/frequentie

Laatste stand van zaken

In de aanloop naar 2014 is er duidelijk een verhoogde belangstelling voor publicaties over het WO I-erfgoed. Het agentschap Onroerend Erfgoed maakt hiervan dankbaar gebruik om de in Vlaanderen aanwezige expertise zo ruim mogelijk te verspreiden en te delen.

Het erfgoed van de Eerste Wereldoorlog was het onderwerp van het colloquium 'Het erfgoed van de Eerste Wereldoorlog in ruimtelijk perspectief' dat op 1 en 2 maart 2012 in CC Het Perron te Ieper werd georganiseerd.

De eerste dag spitte zich toe op de Vlaamse WO I-erfgoedstrategie en de beleidsmatige consequenties ervan. Op de tweede dag werd ingegaan op de vele wetenschappelijke initiatieven die lopen in en over het oorlogslandschap van de Westhoek. Onder andere de resultaten van het multidisciplinaire WO I-erfgoed onderzoek in de Westhoek werden er toegelicht.

De resultaten van deze onderzoeken zullen eveneens publiek gemaakt worden door bijdrages aan wetenschappelijke publicaties.

Het colloquium werd beide dagen bijgewoond door een 250 tal deelnemers. Het deelnemersveld bestond voornamelijk uit actoren die beroepsmatig met WO I-erfgoed werkzaam zijn zoals lokale en provinciale mandatarissen, ambtenaren van lokale, provinciale en Vlaamse administraties, vertegenwoordigers van middenveldorganisaties en specialisten uit de

museale en academische wereld.

Dit colloquium was een co-organisatie van het projectsecretariaat '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)', het agentschap Onroerend Erfgoed, de provincie West-Vlaanderen, Hogeschool Gent en Universiteit Gent.

De presentaties van dit colloquium zijn raadpleegbaar op

- <http://www.vioe.be/agenda/erfgoed-van-de-eerste-wereldoorlog-in-een-ruimtelijk-perspectief>
- http://www.west-vlaanderen.be/genieten/Cultuur/erfgoed/streekgerichteprojectenengebiedswerking/orlog_vrede/Pages/tweedaagscolloquium.aspx

Historiek In 2010 werd een handleiding gepubliceerd 'Omgaan met oorlogserfgoed'. In 2011 verschenen enkele artikels over WO I-erfgoed die meer specifiek gericht zijn op de wetenschappelijke wereld. Een eerste bijdrage behandelt uitvoerig de Duitse militaire begraafplaatsen uit de Eerste Wereldoorlog in Vlaanderen. Een andere publicatie brengt een indringend onderzoek van Duitse legerbarakken in Jabbeke. Daarnaast werd een uitgebreid artikel over de restauratie van bunkers en schuilplaatsen uit Eerste Wereldoorlog in M&L gepubliceerd.

Opmerkingen

RWO 07 Afwerken van de multidisciplinaire inventaris voor de frontzone

Beleidsdomein/rubriek RWO

Initiatiefnemer OE

Actoren

Streefdatum/frequentie 2012

Laatste stand van zaken Algemene resultaten archeologisch onderzoek

- De sporen van de oorlog in de bodem zijn goed tot zeer goed bewaard. Ze bevinden zich op wisselende diepte, maar soms al vrij kort onder het maaiveld.
- De veronderstelling dat archeologische sporen het meest bewaard zijn in het zuidelijke front klopt. Aan het IJzerfront kon men zich omwille van de fysische omstandigheden (riviervallei, hoge waterstanden) niet ingraven en bouwde men een heel loopgravennetwerk uit met zandzakjes. Daarvan vindt men uiteraard geen sporen in de bodem, tenzij in dijken of hoger gelegen gronden. De overgangszones tussen noordelijke en zuidelijke front bevindt zich ten zuiden van Diksmuide.

Algemene resultaten landschappelijk onderzoek

Het resultaat is de afbakening van 30 oorlogslandschappen of "lieux de mémoire". Qua type lopen deze lieux de mémoire uiteen. Enkele voorbeelden: mijnkratersites, een slagveld, een hoogte waarop een frontlijn zich twee keer vastzette, een stuk niemandsland in de IJzervlakte met vooruitgeschoven posten waar kleine schermutselingen werden uitgevochten, plaats van waaruit de eerste chemische oorlogsvoering uit de militaire geschiedenis werd gelanceerd (gasaanval 22 april 1915).

De interactie tussen oorlog en landschap is wel degelijk van invloed geweest. Hoe gering hoogteverschillen in Vlaanderen ook zijn, strategisch blijken zij wel degelijk hun betekenis te hebben gehad.

Geografisch gespreid liggen deze landschappen in verschillende gemeenten, maar met het zwaartepunt ligt bij het zuidelijke front rond de Ieperboog. Tijdens WO I is het front rond Ieper weliswaar vier keer verschoven (1ste, 2de, 3de, 4de slag), maar het

front dat het langst stabiel is gebleven (2de slag, 1915-17), is ook het best uitgebouwd geweest

Het WO I-onderzoeksproject dat door het Agentschap Onroerend Erfgoed wordt uitgevoerd, zit in zijn eindfase. De resultaten van het onderzoeksproject werden op een studiedag op 1 en 2 maart 2012 in de Westhoek voorgesteld (zie actie RWO 04). De resultaten van deze onderzoeken zullen eveneens publiek gemaakt worden door bijdrages aan wetenschappelijke publicaties.

Historiek

Het onderzoeksproject maakt deel uit van de voorbereiding van de onroerend erfgoedsector op de herdenking van WO I en focust, in aanvulling bij de inventarisatie van de materiele overblijfselen van WO I in de Westhoek in 2002-2005, op de aspecten WO I archeologie en oorlogslandschap. Doel is tweeledig:

- 1) Een idee krijgen van de bewaringstoestand van de resten van de oorspronkelijke oorlogsinfrastructuur in de bodem. Bij bodemingrepen in de Westhoek is de eerste wereldoorlog nooit veraf. Dan stoot men op bv. munitie, sporen van loopgraven, van shelters, een zeldzame diep dugout (=ondergrondse schuilplaats) uit WO I, of zelfs stoffelijke resten, enz. In welke mate de archeologische oorlogssporen in de bodem zijn bewaard, en vooral in welke toestand, werd eigenlijk nog nooit systematisch onderzocht. Veronderstel dat de sporen van de vroegere oorlogsinfrastructuur al wel gedegradeerd zouden zijn, dan zou het beleidsmatig mogelijk aangewezen zijn om van WO I-archeologie een aandachtspunt te maken en bv. sites versneld te gaan opgraven.
- 2) Wat rest ons nog van oorlogslandschappen? Waar bevinden de interessante WO I sites zich? Het wezenskenmerk van WO I is dat het om een stellingenoorlog gaat, d.w.z. een oorlog waarbij de posities van de twee in een internationaal conflict betrokken partijen langdurig vastzitten en er geen vooruitzicht op een doorbraak is. M.a.w. WO I was een vrij statische oorlog met legers die aan weerszijden van de frontlijnen waren ingegraven. Daar kristalliseerde het conflict zich uit. In Vlaanderen gebeurde dat in de Westhoek. Daar was het effect van de oorlog vernietigend. Behalve de sporen die de oorlog in het huidige landschap heeft nagelaten, is er ook de symbolische betekenis van conflictzones in de herinnering aan de oorlog en gaan we op zoek naar landschappen waar de oorlog nog beleefbaar is.

Luik archeologie

Doel: inschatting maken van de bewaringstoestand van de resten van de oorspronkelijke oorlogsinfrastructuur in de bodem.

Methode: proefsleuvenonderzoek

Om een idee te krijgen van de bewaringstoestand is een waarderend onderzoek door middel van proefsleuven het meest aangewezen. In plaats van een grote oppervlakte te bemonsteren, is gekozen voor lange, smalle sleuven die zoveel mogelijk structuren aansnijden. De locaties van de proefsleuven zijn uitgekozen in overleg met lokale actoren en nadat de mogelijke oorlogssporen aan de hand van luchtfoto's (inbreng UGent, vakgroep archeologie) in kaart werden gebracht. Mits toestemming van de eigenaars kon dan ook effectief worden opgegraven. Aansluitend bij de proefsleuven werd met behulp van magnetometrie en grondradar een groter gebied onderzocht. Verspreid over de frontzone werden 19 locaties onderzocht aan de hand van 37 proefsleuven. Het veldonderzoek is afgewerkt. Van het geofysisch onderzoek (uitbesteed) zijn de resultaten nog niet bekend.

Luik landschap

In het landschapsonderzoek werd in eerste instantie gewerkt met loopgravenkaarten uit 1914-18. Daaruit kan men afleiden hoe het oorlogslandschap in elke fase van de oorlog was opgebouwd: waar de frontlijnen zich bevonden, waar de belangrijkste verdedigingslijnen, de inplanting van bunkers en ondergrondse schuilplaatsen in beschoten terrein, observatieposten, waar de slachtoffers werden begraven – vaak in nu verdwenen kleine begraafplaatsen of eenzame soldatengraven... Eenmaal

gegeorefereerd en ingetekend in GIS vergeleken we het oorlogslandschap met hedendaagse datalagen, zoals het digitale hoogtemodel en de orthofoto's. Kennis over de opbouw van het oorlogslandschap, de link met het hedendaagse landschap en de verhalen uit de historische literatuur lieten vervolgens toe om de belangrijkste WO I-sites die nog niet al te zeer verstoord zijn, af te bakenen en verder te documenteren.

Als concept werken we met het begrip "lieux de mémoire", historisch betekenisvolle plekken voor WO I, waar de band met het oorlogslandschap nog duidelijk aanwezig is en visueel beleefd kan worden, waar zichtbare materiele WO I-relicten en ruimtelijke dragers in hun onderlinge samenhang worden bekeken en die we voor de toekomst willen vrijwaren van al te zware ingrepen of verstoringen, met de bedoeling om er het (oorlogs)landschap leesbaar te houden.

Valorisatiemogelijkheden en link met bescherming

Het WO I onderzoek levert informatie op die bruikbaar is voor beschermingen van WO I-erfgoed in het bijzonder voor de ruimtelijke vertaling ervan. In het kader van AGNAS loopt momenteel een procedure voor de afbakening van de gebieden natuur en agrarische structuur ten zuiden van Ieper (Heuvelland-Mesen-Ieper zuid-stuk van Zonnebeke). Onder meer onze bevindingen rond WO I-archeologie en oorlogslandschappen gelden als inbreng van de erfgoedsector en krijgen daar hun ruimtelijke doorvertaling.

Opmerkingen

RWO 10 Beschermingstraject Grote Oorlog - traject 2 (basis multidisciplinaire inventaris + waardering 2011) - representatieve selectie van te beschermen landschapselementen (o.a. zichtassen, verdedigingslijnen, ondergrondse constructies, sporen en landschappen met voorgaande el.)

Beleidsdomein/rubriek RWO

Initiatiefnemer OE

Actoren

Streefdatum/frequentie Doorlopend

Laatste stand van zaken Ruimtelijk planologisch beschermingsinstrument

Onroerend Erfgoed is de aanduiding van drie ankerplaatsen in de zuidelijke Westhoek aan het voorbereiden. Binnen deze ankerplaatsen liggen ook belangrijke WO I-landschappen en zones met WO I-archeologie.

De aanduiding van deze drie ankerplaatsen loopt parallel met de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) 'Ieperboog-zuid'. In dit ruimtelijk uitvoeringsplan zullen conform de bepalingen van het landschapsdecreet de aangeduide ankerplaatsen vertaald worden naar erfgoedlandschappen via specifieke stedenbouwkundige voorschriften gericht op het behoud van de aanwezige erfgoedelementen. De decretale goedkeuringsprocedure voor een dergelijk ruimtelijk uitvoeringsplan kan maar opgestart worden nadat de verschillende ankerplaatsen definitief zijn aangeduid. De aanduiding van deze ankerplaatsen. Het AGNAS-proces Ieperboog-Zuid biedt kansen om behoud en ruimtelijke ontwikkeling met elkaar te verzoenen.

Medio 2011 is het overlegproces van dit proces van start gegaan. In het voorjaar van 2012 is een eerste discussievoorstel voor het ruimtelijk uitvoeringsplan in bespreking gebracht. Op basis van de opmerkingen van de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties zal het voorstel bijgestuurd en verder uitgewerkt worden in 2012. Een tweede discussievoorstel zal in principe begin 2013 voor verdere bespreking aan de actoren voorgelegd worden. Doel is om het voortraject voor het RUP in de loop van 2013 af te ronden zodat – na de definitieve aanduiding van de ankerplaatsen – de decretale goedkeuringsprocedure in de tweede helft van 2013 opgestart kan worden. De definitieve vaststelling van het RUP kan dan volgen in de

loop van 2014

Voor 2012-2013 is de aanduiding van twee bijkomende ankerplaatsen in de Westhoek met een belangrijke WO I-component gepland

Daarnaast wordt in de provincie Antwerpen de aanduiding van een ankerplaats voorbereid voor het gebied van de antitankgracht van Stabroek tot Ranst (WO II) met inbegrip van een zone waarin zich nog diverse WO I-relicten bevinden. De resten van loopgraven, bunkers, depots, maken deel uit van de zogenaamde Antwerpen-Turnhoutstelling die de Duitse bezetter tijdens de Eerste Wereldoorlog uitbouwde uit vrees voor een geallieerde aanval vanuit het neutrale Nederland.

In Limburg wordt de aanduiding van een ankerplaats voor het WO I-slagveld van Halen voorbereid.

Historiek

Bouwt voort op de onderzoeksresultaten uit het onderzoek naar WO I-landschappen en archeologie

Opmerkingen

Toerisme

TOE 01 Globaal actieplan toeristische valorisatie WO I

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	Toerisme Vlaanderen
Actoren	Toerisme Vlaanderen, Westtoer
Streefdatum/frequentie	2008
Laatste stand van zaken	Voltooid
Historiek	<p>In opdracht van Toerisme Vlaanderen verzorgde Westtoer de opmaak van een actieplan "Toeristische valorisatie van erfgoed uit de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek met het oog op 100 jaar Grote Oorlog (2014-18)". Dit plan bouwde verder op een onderzoek dat in 2006 plaatsvond in dezelfde context.</p> <p>Het plan schetst de klijntlijnen van de aanpak die de toeristische actoren hanteren voor zowel de productontwikkeling, de promotie als de organisatie van de herdenking.</p> <p>Samengevat komen deze neer op</p> <ul style="list-style-type: none"> • de ontwikkeling van een attractief, divers en kwalitatief hoogstaand toeristisch totaalproduct in de Westhoek op het gebied van WO I • de Westhoek uitspelen als een topbestemming op het gebied van oorlogstoerisme • met de diverse partners het WO I-toerisme coördineren

Opmerkingen

TOE 02 Impulsprogramma 100 jaar Grote Oorlog: investeringen WO I

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	Toerisme Vlaanderen
Actoren	Toerisme Vlaanderen
Streefdatum/frequentie	2010
Laatste stand van zaken	<p>In uitvoering</p> <p>Op 9 juni 2012 werd het eerste afgewerkte investeringsproject voor het publiek geopend: het vernieuwde In Flanders Fields Museum te Ieper. De andere projecten zijn volop in realisatiefase.</p>
Historiek	<p>Om de kwaliteit van het aanbod voor de WO I-toerist vanaf 2014 te garanderen, stelde de Vlaamse Overheid 15 miljoen euro ter beschikking voor een 'Impulsprogramma 100 Jaar Grote Oorlog – investeringen'. Via een eenmalige subsidie-oproep konden projecten in heel Vlaanderen worden ondersteund, die</p> <ul style="list-style-type: none"> • het bestaande aanbod uitbreiden, moderniseren en innoveren, • het (internationaal) onthaal ter plaatse verbeteren • de link tussen specifieke sites en het landschap als getuige versterken. <p>De oproep om projectvoorstellen in te dienen in het kader van dit impulsprogramma gebeurde in juni 2010. Na een uitgebreide screening en quotering van de 69 ingediende projecten zijn in december 2010 de 44 projecten bekendgemaakt die op een subsidie kunnen rekenen.</p> <p>Van die 44 projecten werden 5 strategische projecten al eerder goedgekeurd en bekendgemaakt, omdat deze rechtstreeks uitvoering geven aan het globale actieplan uit 2008 (zie fiche TOE 01).</p> <p>het In Flanders Fields Museum en de ontsluiting van de belforttoren in Ieper, de museumtuin en legacy bij het Memorial Museum Passchendaele 1917 in</p>

Zonnebeke

100 jaar Poperinge achter het front met het Lijssenthoek Cemetery en het Talbot House in Poperinge

een actualisering van het IJzertorenmuseum en de IJzertorensite in Diksmuide

een nieuw bezoekerscentrum bij het sluizencomplex aan de Ganzepoot in Nieuwpoort.

Projecten worden enkel gesubsidieerd wanneer zij rekening houden met vereisten inzake duurzaamheid, toegankelijkheid, kwaliteit beantwoordend aan inhoudelijke criteria

Opmerkingen

TOE 03 Impulsprogramma 100 jaar Groote Oorlog: evenementen WO I

Beleidsdomein/rubriek	iv
Initiatiefnemer	Toerisme Vlaanderen
Actoren	Toerisme Vlaanderen
Streefdatum/frequentie	2011-2012
Laatste stand van zaken	<p>Op 26 juni 2012 werd bekend gemaakt dat een reeks van 10 evenementen met internationaal potentieel subsidies uit het Impulsprogramma ontvangen. In totaal 4,4 miljoen van de voorziene 5 miljoen euro werd daarmee reeds toegewezen.</p> <p>Gezien het overweldigende succes van de oproep en de hoge kwaliteit van vele voorstellen heeft de bevoegde minister samen met Toerisme Vlaanderen initiatief genomen om nog (beperkte) bijkomende middelen te zoeken. Mits succesvol zal een tweede goedkeuringsronde in de herfst volgen.</p>
Historiek	<p>2010-2011 voorbereidende vergaderingen van Toerisme Vlaanderen met diverse partners waaronder ook PGO voor de opmaak van het referentiekader WO I-evenementen</p> <p>Oproep op 15 oktober 2011 door Toerisme Vlaanderen voor de organisatie van evenementen in de periode 2014-2015 die een internationaal publiek kunnen aanspreken en die beantwoorden aan de vooropgestelde inhoudelijke en vormelijke criteria. Bij afsluiting van de oproep op 1 februari 2012 zijn 75 projecten ingediend. Het beschikbare subsidiebedrag op dat moment bedraagt 5 miljoen euro.</p> <p>Projecten worden enkel gesubsidieerd wanneer zij rekening houden met vereisten inzake duurzaamheid, toegankelijkheid, kwaliteit beantwoordend aan inhoudelijke criteria.</p>
Opmerkingen	<p>Er is op korte termijn GEEN nieuwe oproep gepland – bijkomende goedkeuringen in de herfst van 2012 zullen betrekking hebben op reeds ingediende en geaccepteerde dossiers.</p> <p>Toerisme Vlaanderen houdt rekening met een tweede oproep evenementen voor de periode 2016-2018, maar dit is onder voorbehoud van (a) akkoord van de bevoegde minister (b) beschikbaarheid van middelen en (c) ervaring met de herdenking in het algemeen en de eerste oproep in het bijzonder.</p>

TOE 04 Toeristisch marketingplan 2014-2018 Honderd Jaar Groote Oorlog

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	Toerisme Vlaanderen
Actoren	Toerisme Vlaanderen, Westtoer, PGO
Streefdatum/frequentie	Juni 2012
Laatste stand van zaken	<p>Voltooid</p> <p><i>"De Westhoek, en bij uitbreiding Vlaanderen, positioneren als dé regio in Europa waar het verhaal van de Eerste Wereldoorlog beleefd kan worden als een fascinerende geschiedenis met een universeel menselijke boodschap van vrede"</i> dat is de missie van het toeristisch marketingplan dat in juni 2012 werd afgerond</p> <p>Het plan gaat uit van een dubbele positionering, met name enerzijds "In Flanders Fields voel je de verbondenheid met de geschiedenis" (het WO I-erfgoed primeert als belevingselement), en anderzijds "Flanders Fields biedt je een vakantie met een verhaal" (vakantiebeleving primeert, het WO I-verhaal is een extra dimensie). Naargelang de doelgroep en context zal één van beide of beide positioneringen worden uitgespeeld</p> <p>Toerisme Vlaanderen voorziet internationale toeristische promotie voor de herdenking 2014-2018 in (in dalende prioriteit)</p> <p>1° Vlaanderen, Groot-Brittannië</p> <p>2° Nederland, Ierland, Canada en de Verenigde Staten, Nieuw-Zeeland en Australië</p> <p>3° Wallonië, Frankrijk, Duitsland</p> <p>4° India en China</p> <p>Andere landen zullen enkel reactief bediend worden</p> <p>Naar taakverdeling staat Westtoer in voor de promotie op de binnenlandse markt (Vlaanderen, Wallonië) en neemt Toerisme Vlaanderen de internationale promotie voor zijn rekening. Met het PGO zal worden samengewerkt om tot een centrale kalender van publieksactiviteiten te komen</p> <p>Naast missie, visie en strategische keuzes voor de volledige herdenkingsperiode, werd ook een operationeel plan voor de eerste actieperiode (2013-2015) uitgetekend.</p>
Historiek	
Opmerkingen	Bouwt verder op TOE 01

TOE 05 Toeristische productontwikkeling

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	Toerisme Vlaanderen
Actoren	Toerisme Vlaanderen, lokale publieke en private actoren, andere beleidsdomeinen
Streefdatum/frequentie	2014
Laatste stand van zaken	In uitvoering Ondanks de Vlaamse en lokale inspanningen vertoont het toeristische aanbod inzake WO I nog een aantal lacunes. Deze situeren zich onder meer op het vlak van <ul style="list-style-type: none"> - bereikbaarheid - aanbod van tours en excursies, zowel voor individuen als voor groepen - aanbod van verblijfsarrangementen, zowel voor individuen als groepen - routes - formules van kortingen en voordelen - de organisatie van het (internationaal) onthaal - toegankelijkheid (zie TOE 06) <p>In nauw overleg met publieke en private actoren en met collega-administraties tracht Toerisme Vlaanderen deze lacunes te verkleinen en/of weg te werken. Resultaat is afhankelijk van de medewerking van tal van partners</p>
Historiek	
Opmerkingen	Deze acties geven uitvoering aan TOE 01 en TOE 04

TOE 06 Toegankelijkheid van de volledige vakantieketen

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	Toerisme Vlaanderen
Actoren	Westkans vzw, provincie West-Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, lokale actoren
Streefdatum/frequentie	2014
Laatste stand van zaken	In uitvoering Eind 2011 werd de doorlichting van het logiesaanbod afgerond. Momenteel loopt de doorlichting van de restaurants en café's, de informatie- en onthaalpunten en de specifieke WO I-locaties. In de loop van de herfst worden per gemeente en voor de Westhoek in het algemeen analyserapporten gemaakt. Deze vormen de basis voor verdere toegankelijkheidsinitiatieven in de periode 2012-2013.
Historiek	Toegankelijkheid van logies en toeristische bezienswaardigheden is sinds vele jaren een belangrijke doelstelling van het Vlaamse toeristische beleid waaraan Toerisme Vlaanderen uitvoering geeft. Op het vlak van de toegankelijkheid van logies en van gesubsidieerde toeristisch-recreatieve projecten werden in de periode 2000 – 2010 sterke resultaten geboekt, met name een goede informatieverstrekking hierover. Met de toegankelijkheid van bepaalde punten is echter de toegankelijkheid van de volledige vakantieketen ('van deur tot deur') nog niet gegarandeerd. Ter voorbereiding van '100 Jaar Grote Oorlog' is daarom een proefproject voor de Westhoek opgezet om maximale toegankelijkheid van de volledige vakantieketen (info, onthaal, verblijf, beleving, mobiliteit, recreatie, shopping, ...) te realiseren. Dit project startte in het najaar 2011 en loopt over drie jaren.
Opmerkingen	

TOE 07 Promotie op internationale toeristische vakbeurzen WTM en ITB

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	Toerisme Vlaanderen
Actoren	Toerisme Vlaanderen, lokale deelnemende actoren
Streefdatum/frequentie	2012 - 2014
Laatste stand van zaken	In voorbereiding <p>Voor het bereiken van de internationale bezoekers is het essentieel om touroperators, incomings, vervoersmaatschappijen en andere reisprofessionals te motiveren om in te spelen op '100 jaar Grote Oorlog' en onze bestemming in hun aanbod op te nemen</p> <p>Daarom zal Toerisme Vlaanderen de eerstkomende jaren zijn aanwezigheid op de grootste internationale vakbeurzen in het teken van 2014-2018 stellen. Concreet gaat het om de World Travel Market te Londen (herfst 2012 en 2013) en ITB Berlijn (lente 2013 en 2014)</p> <p>Vlaamse aanbieders kunnen onder voorwaarden participeren aan deze beurzen via de stand van Toerisme Vlaanderen</p>
Historiek	
Opmerkingen	Uitvoering van het marketingplan (TOE 04)

TOE 08 Promotie via internationale persreizen en -momenten

Beleidsdomein/rubriek	IV
Initiatiefnemer	Toerisme Vlaanderen
Actoren	Toerisme Vlaanderen, lokale actoren voor begeleiding ter plekke
Streefdatum/frequentie	Individuele internationale persreizen, doorlopend Groepsersreizen, volgens marketingplan, gekoppeld aan bijzondere momenten in de herdenkingskalender
Laatste stand van zaken	In uitvoering <p>De internationale pers en andere key influencers worden door Toerisme Vlaanderen gemotiveerd om te berichten over Vlaanderen en 100 jaar Grote Oorlog. Zo wordt de potentiële internationale bezoeker indirect bereikt en wordt de bekendheid en reputatie van Vlaanderen versterkt.</p> <p>Toerisme Vlaanderen greep de opening van het vernieuwde In Flanders Fields Museum aan om groepsersreizen te organiseren. Via de contacten van zijn buitenlandkantoren haalde het in de maand juni een eerste golf van journalisten naar Vlaanderen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Groepsersreis van 10 Nederlandse journalisten • Groepsersreis van 14 journalisten uit de UK • Groepsersreis met 19 journalisten uit de USA en Canada • 1 individuele persreis van een Duitse journaliste <p>In de herfst zijn nog bijkomende persreizen voorzien met als aanknopingspunt het vernieuwde IFFM</p>
Historiek	
Opmerkingen	Uitvoering van het marketingplan (TOE 04)